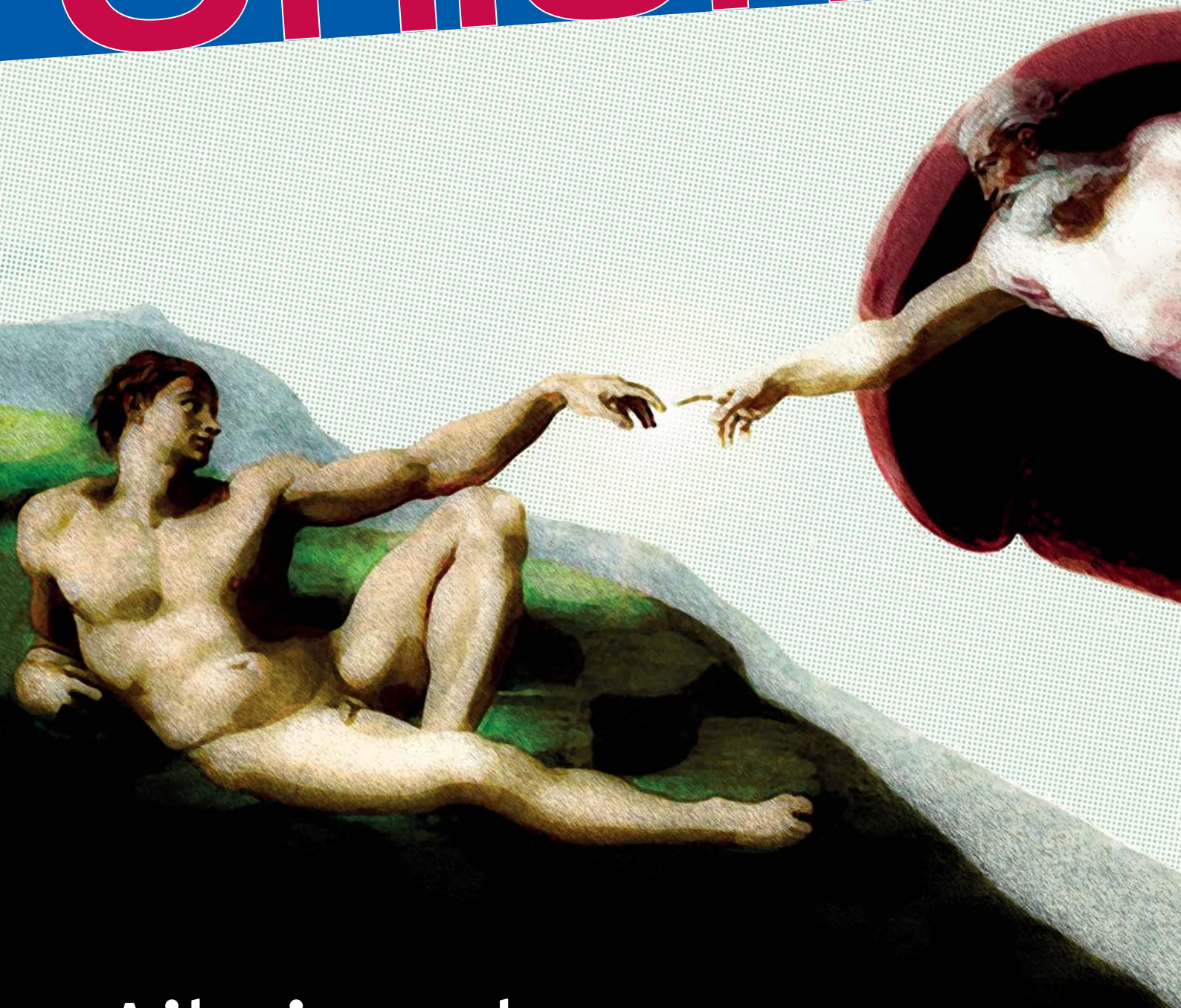

ILMAILUALAN UNIONI IAU:N JÄSENLEHTI

Unioni

11.2.2011

NRO 1

Aikojen alussa

- 2 Pääkirjoitus
- 4 Hyväkin joukkue tarvitsee - KAPUA
- 6 SLSY:n jäiset antoivat johdolle luottamuksen
- 7 Sydän lyö ja PALTA kasvaa
- 8 Inter Handling Oy:ssä työskentelee ammattilaisia
- 9 Lyhyt kääntö

10 Hapsu – Varjopuoli

Juho Haapasaari

- 12 Työhyvinvointi – Mitä työhyvinvointi on?
- 15 Työehtosopimukseen tehdyt keskeisemmät muutokset
- 20 Hernekeitto laskiaiseksi
- 20 Kentän tasolta
- 22 Jukeboxi – Aavaa preeriaa
- 26 SAK avaa verkkosivuillaan työelämän vaalikoneen
- 26 Älä avaa ovea tulipalolle
- 27 Kolumni
- 28 Leffa-arvostelu – Napapiirin sankarit
- 29 Kynsinhampain
- 30 Kuvakulma
- 31 Pellen päiväkirja

KANSIKUVA:

Vuosi nolla ennen yt-neuvotteluiden alkua.

Sanna Kallio – kuva

JM Koskinen – Idea

Michelangelo Buonarrotti – Munatempa

Unioni

Levikki 4400
15. Vuosikerta

Julkaisija
Ilmailualan Unioni IAU ry

ISSN
1795-2840 (Painettu)
1795-343X (Verkkolehti)

Päätoimittaja
Juha-Matti Koskinen
Puh. 040 766 9040
juha-matti.koskinen@iau.fi

Toimitussihteeri
Pekka Kainulainen
Puh. 040 528 8166
pekka.kainulainen@iau.fi

Toimituskunta
Markus Berg
Pekka Hintikka
Arto Kujala
Ari Miettinen
Vesa Suni
Sari Virta
Jyrki Väyrynen

Toimitus
John Stenbergin ranta 6
PL 337
00531 HELSINKI
Fax. (09) 47857 250

Osoitteenmuutokset
Liiton jäsenistön osoitteenmuutokset päivittyvät automaattisesti postiin/väestörekisteriin tehdyn ilmoituksen perusteella. Muut osoitteenmuutokset voi toimittaa mieluiten sähköpostitse osoitteeseen iau@iau.fi.

Ilmestyminen
Lehti ilmestyy v. 2011 kuusi kertaa.
Ilmestymisaikataulu sivulla 30.

Aineisto
Toimitus ei vastaa pyytämättä lähetettyistä aineistoista eikä palauta niitä.

Ulkoasu
Sign Design Oy/Sanna Kallio

Paino
Sälekarin Kirjapaino Oy
Somero

Kalenteria syynänessä

Vuosi vaihtui varovaisen optimistisissa tunnelmissa. Pitkä työehtosopimusneuvottelu eri vaiheineen tuli lopulta maaliin, ja lentoliikenteen elpyminen aallonpohjastaan näyttää alkaneen. Saavutetulla työrauhalla ja lisääntyvällä liikenteellä ei kuitenkaan ainakaan vielä näytä olevan laajassa mitassa työllisyyttä lisäävää, tai edes sitä turvaavaa tehoa. Harvassa, tosin on niitä sentään joitain, ovat valopilkut rusikoidulla alallamme. Finnair-konserni käy loputonta yt-neuvotteluaan. Jo aiemmin käynnistyneiden Cateringin ja Northportin lisäksi, liittyy mukaan nyt myös huomattavan laajassa mitassa Finnair-tekniikka molempien yritystensä osalta. Samaan aikaan RTG-Airpro tekevät omaa pesänselvitystyötään. Neuvottelijat saakoon työrauhan ja toivoa sopii, että keskusteluja käytäisiin rakentavassa hengessä, irtisanomisten ohella muitakin vaihtoehtoja etsien. Tosin tämän suhteen alkuvuoden optimismini on jatkuvasti entistä varovaisempaa.

Merkittävä muutos IAU:n toimintaympäristössä oli myös vuoden alussa päivänvalon nähnyt palvelutyönantajien liittyminen yhteen. Uuden yhdistyksen nimi on PALTA. Samalla tämä hanke tiesi Palvelualojen Toimialaliiton siirtymistä historian lehdille. Eri aikoina ja eri konstein pystyivät IAU ja Palvelualojen Toimialaliitto vastapuolina varsin kohtuullisesti ja useimmiten hyvässä hengessä hoitamaan jäsentensä edunvalvonnan. Toivottavasti samaa voi sanoa sitten kun arvioidaan IAU:n ja PALTA:n suoritusta.

Tämän merkittävän yhdistyksen perustaminen sujahti mediassa ohi kovin pienellä huomiolla. Sinällään on tietysti hupaisaa, että SAK:n kuljetusliittoyhteistyöstä on jo nyt kirjoitettu palstakilometreittäin arvioita, osa suopeampia, osa vähemmän suopeita. Niiden vähemmän suopeiden pelot liittyvät useimmiten työtaistelu-uhan olemassaoloon, jota suuri kuljetusliitto edustaisi. Näiden arvioiden tekijöiden olisi ehkä hyvä muistaa, että kiistoissa on aina kaksi osapuolta, joilla on omat tavoitteensa. Ja joita he kykyjensä mukaan ajavat. Ainoastaan työntekijöiden varassa tai vastuulla ei työrauhan ylläpitäminen ole.

Alkaneen vuoden merkittävät tapahtumat liittosamme eivät rajoitu tähän. IAU:n edustajiston jäsenet kaudelle 2011–2015 ovat ammattiosastojen luovuttamaa valtakirjaa vaille valitut. He päättävät muun muassa uuden hallituksen kokoonpanosta 20.5. järjestettävässä vaalikokouksessa. He tulevat myös myöhemmässä vaiheessa ottamaan kantaa kuljetusliittoyhteistyön tulevaisuuteen. Ne eivät ole merkityksellisiä merkintöjä kalenterissa.

JM KOSKINEN

Azteekkien teinari

”

*Ainoastaan
työntekijöiden
varassa tai
vastuulla ei
työrauhan yllä-
pitäminen ole.*

Minna Törnqvist ja trolli poikineen.

Hyväkin joukkue tarvitsee –

KAPUA

Otsikossa ei ole kirjoitusvirhettä, vaikka epäilemättä jokainen meistä silloin tällöin kapteenia kaipaa ja apuakin anelee. Kapu – termillä viitataan tässä lentokoneisiin kuormattavan catering-kaluston puhdistukseen. Nykyisillä liikennemäärillä se on melkoinen savotta.

■ Kuormausautojen virta tuo platalta jatkuvalla syötöllä trolleja, eli lentokoneen keittiöihin suunniteltuja pyöräkärriä uudelleen täytettäväksi. Mukana liikkuu myös pentterikaappia jos jonkinlaista. Ennen kuin ne voidaan lähettää takaisin maailmalle, käyvät ne läpi huolellisen lajittelun ja puhdistuksen. Hygieniavaatimukset ovat korkeat.

Laiturimies

Suorittaa raakalajittelun saapuneelle tavaralle. Linjakäsittelyssä oikean tavarän päätyminen oikeaan osoitteeseen

on tärkeää. Työ on fyysisesti kovaa, ja siitä syystä sitä tekevät lähinnä miehet.

Likainen puoli

Järjestelijät jatkavat lajittelua edelleen, ja purkajat tyhjentävät saapuneen sisälön. Apuna tässä käytetään nosturia, jolloin työasento on parempi kuin jos työ suoritettaisiin lattialla. Näin valikoivassa lajittelussa ei mikään kone tietenkään voi ihmistä korvata. Kierrätysohjeet jo pitävät siitä huolen. Tilaa ei ole liiaksi, joten yhteistyön pitää olla saumatonta ja toimien harkittuja.

Puhdas puoli

Kokoa kaluston ja lähettää sen edelleen uudelleen täytettäväksi.

Ahdas tuoli

Pian rouskuttaa kaksimetrisen matkaa- ja 160 senttiselle tarkoitettua tuolissa herkkua lentokoneruokaa, ja pyyhkii kravattinsa serviettiin. Kaikki tarpeet ovat tuodut 10 kilometriin puhtaassa kalustossa.

teksti: JM KOSKINEN
kuvat: JYRKI VÄYRYNEN

Paula Puolitaival

Anu H (vas) ja Anu K antavat Tinnulle sivusta tukea.

SLSY:n jäsenet antoivat johdolle luottamuslauseen

SLSY:n varsin vaiherikas vuosi huipentui valtuusto- ja puheenjohtajavaaliin. Niiden tulos ei sisältänyt merkittävää dramatiikkaa. **Thelma "Tinnu" Åkers** jatkaa puheenjohtajana, ja vapaaehtoisesti väistyneiden tilalle nousi liiton toiminnassa jo aiemmin aktiivisesti mukana olleita. Haastelimme sanaisen haasteista, joita yhdistyksellä on edessään.

Valtuuston puheenjohtaja **ANU KARJALAINEN:**

SLSY muutti sääntöjään jokin aika sitten. Miten se muuttaa järjestön sisäistä toimintaa?

Voimassa olevien sääntöjen mukaan tehtävät ovat selkeästi määritellyt: valtuusto linjaa, hallitus tekee ja cabin-yhdistykset hoitavat työpaikkatoiminnan.

Entä mitkä ovat SLSY:n keskeisimmät haasteet järjestönä lähitulevaisuudessa?

Saada valtuusto ja hallitus omaksumaan uudet työskentelytavat, sekä aktiivinen edunvalvonta. Lisäksi tarkoitus on saada yhtiöt toimimaan käytännön jokapäiväisissä asioissa cabin-yhdistysten kanssa, eikä suoraan valtakunnallisen SLSY:n valtuuston tai hallituksen kanssa.

SLSY:n varapuheenjohtaja **ANU HIETALA:**

Järjestöt, mikseivät yrityksetkin, profiloituvat usein tietoisuudessamme johtajiensa kautta. Millaisena näet varapuheenjohtajan roolin?

Puheenjohtaja on yhdistyksen kasvot valtamediassa, ja hoitaa tiedottamisen sekä kannanotot. Meidän muiden, niin varapuheenjohtajan, hallituksen kuin valtuustonkin rooli on mielestäni tukea puheenjohtajaa, tehdä ahkeraa taustatyötä ja toimia yhdessä niin, että pystymme valvomaan jäsenien etua mahdollisimman hyvin.

Jäsenille, työnantajille ja läheisille sidosryhmille yhdistys profiloituu varmasti myös meidän muiden toimijoiden kautta. Tällöinkin on mielestäni kuitenkin tärkeää muistaa tietty linjakkuus ja

Sydän lyö ja PALTA kasvaa

seistä yhdessä tehtyjen päätösten takana.

Olette Karjalaisen kanssa molemmat myös luottamusmiehiä. Kuinka useammat postit sovitaan yhteen?

Pienille liitoille lienee tyypillistä, että tehtävät osittain kasaantuvat samoille henkilöille. Uskon kuitenkin, että selviämme molemmat ahkerina ja tunnollisina henkilöinä kasvavasta työtaakasta mallikkaasti. Pitää vain pitää mielessä, missä roolissa kulloinkin toimii. Positiivisena asiana tässä järjestelyssä voi nähdä sen, että luottamusmiehinä olemme hyvin perillä siitä, mitä Finnairilla, jäsenistömme suurimmalla työnantajalla, milloinkin tapahtuu.

Puheenjohtaja "TINNU" ÅKERS:

Missä kytevät SLSY:n suurimmat haasteet kauden alettua ja millä tavoin niihin vastataan?

SLSY:ssä otettiin käyttöön uudet säännöt, joiden implementointi vie oman osansa liittomme niukoista resursseista. Anu Karjalainen jo niiden tavoitteita kuvaili. Yhtiökohtaiset asiat tulevat uusien vielä perustamisvaiheessa olevien ammattiosastojen tehtäväksi. Blue1:ssa on jo hyvin toimiva cabin-yhdistys. Tavoitteemme on lisäksi saada ammattiosastot perustettua sekä Airprohon, että Finnairiin.

Entä mitkä ovat IAU:n ja SLSY:n verkostoyhteistyön lähimmät asiat ratkaisua odottamassa?

Viime joulukuun työtaistelumme lähensi IAU:ta ja SLSY:tä toisiinsa uudella, konkreettisella tavalla. IAU:n tukilakko auttoi meitä erittäin merkittävällä tavalla pääsemään hyväksyttävään sopimukseen. Airpron lentävän ja maapalveluhenkilökunnan työehtotilanne on seuraava yhteisen huomion kohde. Heihin ei vielä kukaan noudateta liittojen sopimia alan minimin takavia valtakunnallisia työehtosopimuksia.

JM KOSKINEN

Vuoden 2011 alusta Suomeen syntyi uusi työnantaja-liitto Palvelualojen työnantajat PALTA. Se kokoa 1 700 palvelualan yritystä yhteen EK:n jäsenliittoon. Jäsenyritykset työllistävät lähes 140 000 henkilöä.

■ PALTasta tulee EK:n toiseksi suurin jäsenliitto yritysten henkilöstömäärällä mitattuna. Uusi liitto yhdistää Erytispalvelujen Työnantajaliiton, Liikenne- ja Erytisalojen Työnantajat, Palvelualojen Toimialaliiton sekä Tieto- ja tekniikka-alojen työnantajaliitto TIKLIn. PALTAn suurimmat jäsenyritykset ja -yhteisöt ovat Itella, VR, Finnair, Kela, TeliaSonera, YLE, Elisa ja Securitas.

Palvelujen merkitys kasvaa

Palvelualojen merkitys suomalaisessa yhteiskunnassa jatkaa vahvistumistaan. Alan kehityksellä on tärkeä merkitys koko yhteiskunnalle. Palvelualat kasvavat ja työllistävät jatkossa entistä useamman suomalaisen. PALTAla tulee olemaan tärkeä rooli Suomen ja suomalaisen yhteiskunnan tulevaisuuden rakentamisessa.

PALTAn hallituksen puheenjohtajaksi valittiin DNA:n toimitusjohtaja **Riitta Tiuraniemi** ja varapuheenjohtajiksi VR:n toimitusjohtaja **Mikael Aro** sekä Faba Oskin toimitusjohtaja **Antti Latva-Rasku**.

– Järjestörakenteen tehostaminen on yksi, mutta ei suinkaan ainoa eikä edes tärkein syy PALTAn perustamiseen. Hyvin tärkeää on, että saamme Suomen tulevaisuuteen ratkaisevasti vaikuttavaa palvelualan osaamista laajalti samaan liittoon. Palvelujen laatu, sujuvuus ja työrauha, kuten myös hyvä osaaminen ja johtaminen ovat avainasioita, joiden parissa PALTalla on

edessään vaatava, mutta lupaava työmaa, sanoo puheenjohtaja Tiuraniemi.

PALTAn toimitusjohtajana aloittaa 1. maaliskuuta **Riitta Varpe**. Hän siirtyy tehtävään Pirkanmaan Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen ylijohdajan tehtävästä. PALTAn työmarkkinajohtajaksi, toimitusjohtajan varahenkilöksi ja varatoimitusjohtajaksi on nimitetty **Harri Hietala**, joka aiemmin toimi Tieto- ja tekniikka-alojen työnantajaliitto TIKLIn toimitusjohtajana.

Riitta Varpe haluaa rakentaa tiiminä kanssa vaikuttavan asiantuntijaorganisaation, joka palvelee jäsenyrityksiä tehokkaasti:

– Työehdoista sopimisen siirtyessä yhä yleisemmin työpaikoille voimme keskittyä palvelualan pitkän tähtäimen voimistamiseen ja hyvin kohdistettuun päivänpolttavien kysymysten ratkaisemiseen.

Vahvaa ja laadukasta asiantuntemusta

PALTAn päivittäisinä tehtävinä ovat tehokkaan työehtosopimustoiminnan lisäksi työ- ja sosiaalilainsäädännön asiantuntijapalvelut. Liitto tuottaa myös koulutusta ja asianajopalveluja, työmarkkina- ja elinkeinopoliittista edunvalvontaa, viestintää sekä laatii tilastoja, ennusteita ja analyyskejä. Liiton päätoimialat tässä vaiheessa ovat logistiikka, yrityspalvelut, tietoliikenne ja muut palvelut.

Liittojen yhdistyminen ei lyhyellä tähtämellä vaikuta työehtosopimusrakenteisiin tai neuvottelusuhteisiin.

Inter Handling Oy:ssä työskentelee ammattilaisia

Lentoasema-ala on tunnettu täsmällisyydestä ja korkeasta ammattitaidosta, alalle on perinteisesti koulutauduttu työnantajan tarjoaman täsmäkoulutuksen kautta. Ongelmana on ollut se, että työntekijät eivät ole saaneet varsinaista tutkintoa alalta, erilaisilla pätevyyksillä kun ei ole merkitystä haettaessa vaikkapa ammattikorkeakouluopintoihin tai yliopistoon. Inter Handling Oy on tehnyt asialla jotain ja aloittanut tarjoamaan tutkintoon valmistavaa lentoasema-alan koulutusta työntekijöilleen.

■ Jyväskylän aikuisopisto tarjoaa uusille alalle tuleville, sekä työntekijöille joilla ei ole alan tutkintoa, logistiikan perustutkintoon (lentoasemahuoltaja) valmistavaa koulutusta. Koulutus soveltuu niin maapalvelualalla toimiville kuin kunnossapitotyötä tekeville. Alan vahvan ammattiosaamisen hallitseville on tarjolla myös Lentoasemapaalvelujen ammattitutkintoon valmistavaa koulutusta ja työnjohtajatason työntekijöille Tekniikan erikoisammattitutkinnon tutkinnon perusteilla toteutettavaa koulutusta, joka on suunniteltu lentoasema-alan työntekijöille.

Inter Handling on kouluttanut henkilöstöstään niin työnjohtajia kuin lentoasemahuoltajia.

Koulutusyhteistyö on alkanut jo vuonna 2008, jolloin Inter Handlingin ramp-palvelujen päällikkö **Janne Rosten** sekä Jyväskylän aikuisopiston Lentoasema-alan tutkintovastaava **Kai Luhtala** sopivat yhteistyön aloittamisesta. Vantaan ammattiopisto Varia oli myös luonteva yhteistyökumppani, sillä Varia toimii jo Vantaalla kouluttaen nuorisosteen opiskelijoita lentoasema-alalle. Varsinainen toteutus maapalvelutyöntekijöiden koulutuksesta toteutetaan

siten että päärooli tutkinnon läpiviemisestä on Jyväskylän aikuisopistolla koska heillä on tämän tutkinnon järjestämissopimus Opetushallituksen kanssa. Varia vastaa käytännön lähiopetuksesta, Vantaan oppisopimuspalvelut toimii koulutuksen rahoittajana, sekä koordinaattorina oppisopimuskoulutuksen läpiviemisessä ja Inter Handling tarjoaa työntekijöilleen työpaikalla tapahtuvaa ohjausta ja opetusta.

Logistiikan perustutkinnon (lentoasemahuoltaja) suorittaa Inter Handlingistä noin 20 opiskelijaa sekä Ilmailupainotteisen Tekniikan erikoisammattitutkinnon suorittajia on noin 15 opiskelijaa. Määrä on erittäin merkittävä yhden yrityksen osalta. Koulutuksen hyötyjinä ovat opiskelijoiden lisäksi itse yritys, sekä koko lentoasema-ala, joka on ollut viime aikoina valokeilassa lähinnä negatiivisessa valossa, tällainen koulutus on omiaan lisäämään alan arvostettavuutta ja imagoa. Inter Handling on lentoasema-alalla toimiva yritys jonka henkilökunta on ammattitaitoista sekä lisäksi alan tutkinnon suorittaneita, tulevaisuudessa on mahdollista että lentoasematyöhön palkataan ainoastaan tutkinnon omaavia työntekijöitä. Jyväskylän aikuisopisto kouluttaa ainoana organisaationa Suomessa tämän alan tutkintoihin tässä laajuudessa.

KAI LUHTALA

Jyväskylän aikuisopisto

Janne Rosten

Lentokonetta käsimerkein lähetettäessä ei sovi huijota mitä sattuu.

Liukastumisen keskimääräinen kustannus on 6 000 euroa

■ Kaatumisista aiheutuu vuosittain yli puolen miljardin euron kustannukset, kun mukaan lasketaan sairaanhoitokulut sekä työpanoksen ja hyvinvoinnin menetykset. Yhden kaatumistapaturman keskimääräiseksi kustannukseksi on arvioitu 6 000 euroa.

Tutkimusten mukaan joka kolmas suomalainen liukastuu talviaikaan, ja kaatumisten takia sairaalahoitoon hakeutuu jopa 50 000 suomalaista vuosittain.

Liukastumiset, kaatumiset ja putoamiset ovat syynä myös noin 30 % kaikista ilmoitetuista työtapaturmista. Liikkumisturvallisuutta parantavat muun muassa tavaroista vapaat käytävät, portaikot ja lattiat ja asianmukainen työvaatetus varusteet ja työjalkineet.

Lisää aiheesta Työterveyslaitoksen verkkopalvelussa: http://www.ttl.fi/fi/uutiset/Sivut/liukastumistapaturmat_aiheuttavat_yhteiskunnalle_mittavia_menoja.aspx

Ilmailutietotekniset solmivat sopimuksen SAK:n kanssa

■ SAK ja Ilmailutietotekniset ry (ILTT) ovat tammikuussa allekirjoittaneet yhteistyösopimuksen. Sopimus on voimassa vuoden, ja sen aikana selvitetään edellytykset Ilmailutietotekniset ry:n täysjäsenyydelle SAK:ssa.

Yhteistyösopimuksen mukaan SAK tukee Ilmailutietotekniset ry:n sopimus- ja edunvalvontatoimintaa mm. tarjoamalla tietoa, taustatukea, koordinaatioapua ja tilastotietoja järjestön käyttöön. Ilmailutietotekniset ry puolestaan antaa asiantuntemustaan SAK:n käyttöön mm. toimittamalla tietoa alan työmarkkinatoiminnan ja kansainvälisen yhteistyön edistymisestä.

Ilmailutietotekniset ry on perustettu vuonna 1956. Järjestöllä on noin sata jäsentä, jotka toimivat teknisessä tai

operatiivisessa lennonvarmistuksessa tai lentoliikenteen ylläpidossa. Ilmailutietotekniset ry:llä on oma työehtosopimus Finavian kanssa.

Toistaiseksi ilmailutietotekniset ry ei kuulu mihinkään työmarkkinakeskusjärjestöön. Järjestön puheenjohtajana toimii **Pekka Martin**.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöön SAK:hon kuuluu tällä hetkellä kahdeksan kuljetusalan ammattiliittoa, jotka edustavat yli 110 000:tta alan työntekijää.

Kaiken kaikkiaan SAK:lla on 21 jäsenliittoa, joissa on yhteensä yli miljoona jäsentä.

SAK:lla on ennestään vastaavanlainen yhteistyösopimus mm. Suomen Lennonjohtajien Yhdistyksen kanssa.

Työehtosopimus osoitteessa www.iau.fi

■ Lentoliikenteen palveluja koskeva työehtosopimus ajalle 26.10.2010–31.10.2013 on luettavissa liiton kotisivuilla osoitteessa www.iau.fi kohdasta: Työehtosopimukset. Samasta paikasta löytyvät myös laajat palkkataulukot.

Työehtosopimus käännetään kevään aikana englanniksi. Yleissitovat työehtosopimukset julkaistaan jatkossa myös ruotsiksi. Sopimukset ruotsiksi kääntää ja julkaisee sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimiva työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamislautakunta. Käänösten valmistumisesta tiedotetaan liiton kotisivuilla ja jäsenisivuilla. Myös ne ovat tämän jälkeen luettavissa alussa mainitussa osoitteessa.

Etuusopas 2011

■ Työttömyyskassojen etuusopas 2011 on ilmestynyt. Oppaaseen voi tutustua Ilmailu- ja Rautatiekuljetusalan Työttömyyskassan sivulla osoitteessa www.irkatk.fi. Se korvaa kassan aikaisemmin julkaiseman jäsenen tietopakettin.

Työttömyyskassa on myös uudistanut kotisivunsa ja ottanut käyttöön sähköisen e-asioinnin.

H 1/2011

A Varjopuoli

P
S
U
Finnairin tekniikan yhtiöissä ovat käynnistyneet rakenteisiin kohdistuvat ennen kokemattoman laajat yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut. Uhkana on kokonaisten ilmailualan ammattiryhmien historian päättyminen. Myös konsernin muissa yhtiöissä ja toisessa valtio-omisteisessa konsernissa, Finaviassa, käydään työehtosopimuksemme soveltamisalalla yt-neuvotteluja. Vaikka työllisyyskehitystä tasapainottaa monien muiden lentoliikenteen palveluja tuottavien yritysten työvoiman lisäystarve, neuvottelut langettavat pitkän varjon satojen jäsentemme arkeen.

Valosta varjoon

Lentoliikenteessä matkustajaluvut ja lentojen määrät eivät vaihteile siinä määrin kuin lentoyhtiöiden taloudellinen menestys, koska lentolippujen hintojen heilunnalla muun talouskehityksen mukana on kumulatiiviset vaikutuksensa. Samasta syystä työvoimavaihtelut lentoliikenteen palveluja tarjoavissa yrityksissä ovat jääneet yleistä talouden aalto-liikettä ja sen lentoyhtiöille aiheuttamaa taloudellista heilahtelua maltillisemmiksi. Lisäksi vakaampaa kehitystä on tukenut usein yhden yrityksen työvoiman vähennyksien korvautuminen toisen yrityksen työn lisääntymisellä, kun lentoyhtiöt ovat reagoineet toistensa toimiin markkinaosuusmittelöissä.

Ilmailualan Unionin sopimusalan työllisyyskehityksessä suurimmat muutokset näyttäisivätkin toteutuvan tällä hetkellä kokonaisvaihtelun sijasta ammattiryhmien suhteellisissa osuuksissa. Toimialarakenteen muuttuessa sopimusalamme rakenne on joutunut vastaavien muutosten kouriin. Lentoliikenteen suoritteiden ja maapalvelujen välillä vallitsee yksiselitteinen yhteys. Vastaava linkki liikennöimiseen on myös tekniikan linjahuolloilla. Lentoyhtiöt tarvitsevat maapalvelujensa ohel-

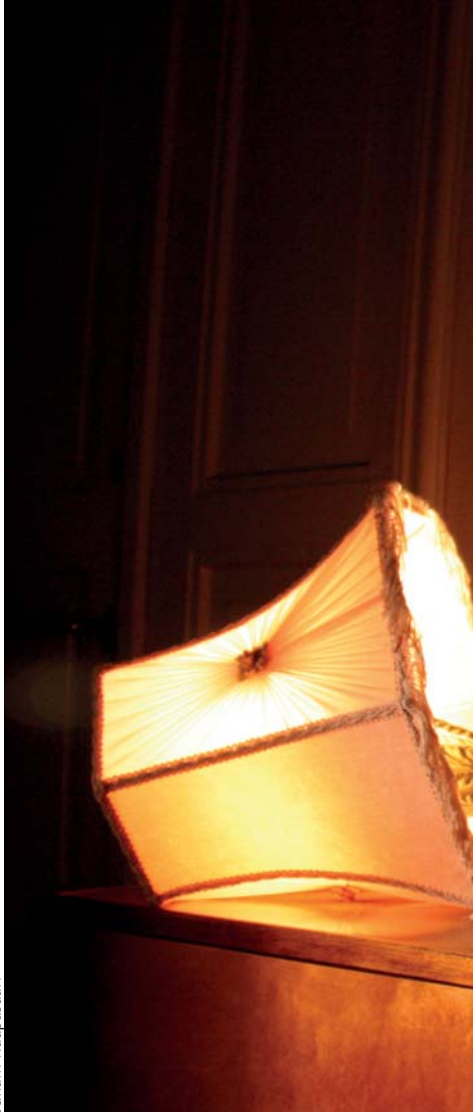
la päivittäin linjahuollon tarjoamia teknisiä palveluja siellä, mistä reittejä lennetään.

Lentokoneiden tekninen perushuoltotoiminta ei ole yhtä tiukasti sidottu lentoyhtiöiden kotipesään. Esimerkiksi Finnairin tekniikassa tehty perushuolto on suuntautunut suurelta osin ulkopuolisille lentoyhtiöille, joten työtä on tarjoutunut huomattavasti suuremmalle joukolle, kuin perushuoltotyön kohdistuessa ainoastaan Finnairin omaan kalustoon. Asetelma heijastuu Finnairin tekniikan yt-historiassa eikä nyt käynnissä olevien neuvottelujen sisältö muuta tätä perustaa. Kehityksen suunta on kuitenkin kääntymässä dramaattisesti.

1900 – 1600 – 1150?

Edelliset Finnairin tekniikkaa koskeneet yt-neuvottelut osuivat vuoteen 2006, vaikka yhtiö luonnehti mm. neuvotteluiden aikana ilmestyneessä pörssitiedotteessaan liikenteensä kasvua ”ennennäkemättömäksi”. Itsenäisenä liiketoimintayksikkönä tuolloin toimineessa Finnair Tekniikassa työskenteli 1900 työpaikkaa, perusteena käytöstä poistettujen konetyyppien huoltovalmiudesta luopuminen.

Juhaani Haapasalo

Vastaavasti nyt, kun alkanut vuosi näyttäisi muodostuvan jälleen Finnairille menestyksekkääksi, tekniikan töitä ollaan toistamiseen karsimassa tällä vuositu-
hannella. Ennakkotietojen perusteella 1600 palkansaajaa koskevia yt-neuvotteluja varjostaa aikaisempaa synkemmät pilvet. Tavoitteena on vähentää 450 työpaikkaa.

Vaikka taloudesta viime kädessä olisikin kysymys, yhtiön lentosuoritteet ja toisaalla tekniikan työvoiman tarve eivät nykyisessä rakenteessa kulje käsikäin. Finnairin strategisista linjauksista päättäviä houkuttaa työvoimavaltaisen perushuollon omana työnä tekemisen sijasta laajeneva tarjonta maailmalla ja ennen kaikkea sen edullisempi hinta. Samoin perustein myös muiden lentoyhtiöiden koneiden saaminen Suomeen perushuoltoon on vaikeutunut, hyvästä työn laadusta huolimatta.

Perinnönjako

Aiemmin kansainvälinen kauppa, tässä tapauksessa lentokoneiden perushuolto, toi työpaikkoja Suomeen. Nyt työpaikkojen virta kulkee Suomesta pois-päin. Virran kääntäminen uudelleen on työntekijöiden ulottumattomissa. Silti kehitys ei ole luonnonlaki, vaan erilaisten päätösten sekoitus. Suvereenit valtiot, yhtä lailla demokratiat kuin diktatuuritkin, ovat omien päätösten-sä perusteella enemmän tai vähemmän osallisia, ja talouden toimijat hyödyntävät tilannetta parhaan ymmärryksensä mukaan. Samoja päätöksiä tekee päivittäin yksittäinen kuluttaja, meistä jokainen, vaikka halvemman tuotteen hankintaan liittyy pääsääntöisesti halvempi työvoima.

Tätä taustaa vasten Finnairin tekniikan kehityskulku ei ole poikkeus työmarkkinoilla. Sen sijaan vuonna 2009

tehtyyn vakautussopimukseen sisältyi poikkeuksellisia elementtejä. Työnantajana ja viiden henkilöstöjärjestön kesken sovittu määräaikainen elvytys mitoitettiin ennustetun suhdannekuopan syvyyteen ja pituuteen sopivaksi huomioiden palkansaajien venymiskyky – ja viime kädessä myös tarve toimia kuluttajina.

Finnairin tekniikan työmäärää lisättiin määrääjäksi. Säästötoimien vastapainoksi vaakakuppiin asetettiin olemassa olevien työpaikkojen säilyminen viime vuoden loppuun saakka – ei vastaamaan rakennemuutokseen. Oletus oli, että lentoliikenteen yleisen notkahduksen jälkeen teknisten palvelujen tarve, ja sen myötä työvoiman tarve, palautuu ennalleen. Näin on ehkä käynytkin, mutta työvoimankysyntä on tällä välin suuntautunut yhtiön omien ja muiden lentoyhtiöiden päätösten myötä yhä enemmän toisaalle.

Edellä kerrotun perusteella ja yt-neuvottelujen alettua lähes välittämästi vakautussopimuksen päättymisen jälkeen sopimuksesta Finnairille saatu taloudellinen hyöty – olkoonkin, että sitä käsiteltäisiin vain tappion pienemisenä – on kohtuullista käyttää toimiin, joilla työpaikkansa menettävien määrä jää mahdollisimman pieneksi. Investoinnit jäljelle jäävän, yhä kannattavan tekniikan kehittämiseen, ovat tässä katsannossa avainasemassa. Samaa päämäärää palvelee myös mahdollisiin henkilökohtaisiin vapaaehtoisin ratkaisuihin osoitettava taloudellinen tuki. Näillä keinoin vakautussopimuksen perintö kohdennetaan alun perin saatutun yhteishengen mukaisesti.

JUHANI HAAPASAARI
IAU:n puheenjohtaja

Osa 4

Mitä työhyvinvointi on?

Työhyvinvointi on yksi merkittävä osa tämän päivän ihmisen elämää. Se ei ole mikään irrallinen ilmiö elämässä, kuten ei ole työelämäkään. Työelämää ja -hyvinvointia tulee pitää osana meidän kunkin elämää ja hyvinvointia, koska emme voi elää erikseen jotain tiettyä elämää ja eletyn jälkeen hypätä taas uuteen elämään. Ihmisen elämänkaaressa on vain eri vaiheita, jotka muodostavat koko elämämme ja sen myötä hyvinvointimme. Se, miten elämme, ei aina ole meistä itsestämme riippuvainen. Ratkaisuja tehdään puolestamme yritysten puitteissa, yhteiskunnallisesti tai toisten ihmisten vaikutuksista. Ne eivät yksilötasolla luo aina pelkästään hyvinvointia, vaan seurauksena saattaa olla myös pahoinvointi.

■ Työhyvinvoinnista tai -pahoinvoinnista puhuttaessa tulee ottaa huomioon myös se, että jokainen meistä on yksilöllinen ja koemme asiat omien kokemuksiemme ja näkemyksiemme pohjalta. Työntekijöinä työhyvinvointiimme vaikuttavat myös erilaiset taustatekijät, kuten sosiaalinen taustamme, ammatillinen valmiutemme ja asemamme työyhteisössä. Myös iällä ja sukupuolella sekä työuran pituudella on merkitystä. Merkittävänä tekijänä on myös oma elämänhallintamme ja sen osaaminen.

◀ **Lumen puhdistusta Helsinki-Vantaa lentoasemalla kuluvana talvena. Toimiakseen kaikkina vuodenaikoina, vuorokauden jokaisena tuntina, lentoasema tarvitsee monien ammattinsa osavien henkilöiden työpanosta.**

Tämä työhyvinvointiosio on kaksiosainen. Nyt ilmestyvän työhyvinvoinnista yleisesti kertovan osion ja toisen, jossa tarkastellaan työhyvinvointia ja -pahoinvointia lähemmin, seuraavassa lehdessä.

Mitä tarkoitetaan sanalla työhyvinvointi? Onko se jonkun salaisen palvelun salasana työpahoinvoinnille? Miksi tänä päivänä puhutaan paljon työhyvinvoinnista, mutta ei työpahoinvoinnista?

Tuoko työn tehostaminen lisää työhyvinvointia, jos sillä tehostamisella tarkoitetaan kiireen lisääntymistä tai työkuorman kasvattamista, oloissa jossa työn tekemisen edellytyksiä ei paranneta?

Onko oikein, että vaaditaan vain tuloksellisuutta, kun toimintaa yrityksissä johdetaan kvarttaalitaloudessa, vaikka toiminnan tulisi olla pitkäjänteistä, kauaskantoista järkevän investointipolitiikan toimintaa. Millään muulla, kuin taloudella, voiton maksimoimisella, ei ole väliä, vaikka puhutaankin kaikenlaisista hienoista tutkimuksista ja niiden antamista tuloksista työhyvinvoinnin parantamiseksi ja muusta. Kuitenkin lattiatasolla käytäväpuheet ovat ihan jotain muuta.

Lainatakseni erään juttusarjaa lukevan mietteitä, jossa ilmentyy osa tämän päivän liiketoiminnasta.

"Miksi mitään aina tein, en tiennyt; se ei ollut työn teettäjän kannalta ollenainen tieto. Tärkeää oli vain, että joku tuntematon sijoittaja rikastuisi."

Tässä lauseessa kuvastuu tämän päivän merkitys, jossa ei ole niinkään väliä ihmisillä tai itse yrityksilläkään, vaan se, että joku jossain saa sijoituksilleen korkeimman tuoton.

Työssä hyvinvoivana?

Työhyvinvointi muodostuu monista tekijöistä, muun muassa työn mielekkyydestä ja sen osaamisesta, työkuorman kohtuullisesta määrästä, johtamisesta, työpaikan yhteishengestä ja työympäristöstä.

Työhyvinvointi edellyttää monia toimia työntantajilta, jotka ovat suuressa määrin vastuussa työhyvinvoinnista. Mutta vastuuta ei voi pelkästään säilyttää työntantajille, vaan työntekijöillä on vastuu itsestään, toimistaan ja muista työntekijöistä työpaikalla toimiessaan.

Sinänsä, ihmisen oma olotila ratkaisee myös osaltaan työhyvinvointikysymyksiä. Hyvinvointi työssä on yksilökohtaista. Jos ihmisen hyvinvointi ei ole omasta mielestä kohdallaan, tuskin on silloin työhyvinvointikaan. Joskin tässä kietoutuu myös päinvastainen tapahtuma, työongelmat voivat heikentää myös muuta hyvinvointia.

Oman hyvinvoinnin ylläpitäminen, tasapainoisen ja tyytyväisen olotilan muodostaminen elämässään luo voimavaroja kohdata myös työelämässä esiintyviä vaikeuksia ja muutoksia. Nämä auttavat sekä sopeutumisessa jatkuviin muutoksiin, kuin myös uusien vaihtoehtojen löytymiseen.

Sinänsä, lähtökohdat työhyvinvoinnille eivät ole kovin suuria. Monilla pienillä asioilla ja huomioilla voidaan lisätä työtyytyväisyyttä ja sitä kautta onnistua luomaan hyvinvoiva työyhteisö. Nämä ovat, niin työnantaja-, kuin myös työntekijäpuolen vaikutusmahdollisuuksien ulottuvissa. Ne eivät vaadi suuria taloudellisia panoksia, vaan ihmisen huomioimista ihmisenä.

On toki suuriakin asioita, joiden merkitys oikeastaan jättää varjoonsa monet tarpeelliset ja hyvät pienet asiat. Jatkuva epävarmuus työpaikasta, kiristynyt työtahti, työkuorman kasvaminen yli voimavarojen, johtamisen näköalattomuus,

Roskainen heinikko. Laiduntavien eläinten eväskääreet? Ympäristön siisteys on yksi tekijä hyvinvoinnissamme. Työympäristön siisteydellä on huomattava merkitys työssä viihtyvyyteen, työn tekemisen mielekkyyteen ja jopa turvalliseen työn suoritukseen.

yrityksien erilaiset muutokset organisaatioissa ja ulkoistamiset ovat jo suurempia tekijöitä, joihin vaikuttaminen on vaikeampaa. Valitettavan usein näiden suurien asioiden vaikutukset lisäävät ihmisten epävarmuutta ja heikentävät työssä viihtymistä. Tämän lisäksi asioiden hoitamattomuus ja niiden pitkittyminen lisäävät viihtymättömyyttä.

Hyvin monet tosin ajattelevat, että työssä ei tarvitse viihtyä, sehän on vain työpaikka.

Näin se ei ole, sillä on hyvin todennäköistä, että työssään viihtyvä ihminen on tuloksellisempi, kuin työhönsä vastentahtoisesti suhtautuva. Pureutumalla yrityksen ja työpaikkojen ongelmakohtiin, voidaan poistaa pahoinvointia. Siihen eivät auta mitkään ulkoiset houkuttimet, mikäli ongelmia ei pystytä yrityksissä hoitamaan.

Ohessa lukijan toiveita omalla kohdallaan työpaikkansa hyvinvoinnin kohentamiseen. Nämä toiveet ovat tärkeitä huomioitavia asioita ihmisyyden mitassa, koska emme ole koneita.

”Yksinkertaisimmillaan se on sitä, että saan korvauksen tekemästäni työstä. Minut huomioidaan työntekijänä (aidosti). Työpaikka on toinen kotimme, ainakin ajankäytön suhteessa. Sen tulisi olla turvallinen ja sinne olisi hyvä mennä. Tunnen olevani tarpeellinen, tekemäläni työllä on jollekin toiselle merkitystä, minua muistetaan kiittää sanoin ja mielipiteeni työstäni huomioidaan tai vähimmillään kuunnellaan se.”

Hyvinvointimme – oli kysymyksessä työ tai vapaa-aika – on riippuvainen hyvin pitkälti omasta elämänhallinnastamme. Miten kykenemme elämään muuttuvassa ympäristössä, voimmeko kokea tyytyväisyyttä ja olla jopa onnellisia elämäämme koettelevista muutoksista huolimatta. Löydämmekö itsehallinnan edellytyksiä ja riittävätkö voimamme fyysisen ja henkisen kuormituksen kasvaessa.

Nämä ovat vaativia seikkoja, taloudellisen tasapainon ja työpaikan olemassaolon lisäksi jokaisen ihmisen elämänsäkaareissa.

Jäätynyt. Vedenalainen maailma eristäytyy talven ajaksi omaksi maailmakseen. Eristäytyvätkö ihmiset pahoinvoinnissaan muusta työyhteisöstä? Syrjäytyvätkö ihmiset työpaikkakiusaamisen, väsymisen tai muun vaikeuden takia työyhteisöstä?

Tämä ei kuitenkaan poista sitä seikkaa, että työnantajien ei tulisi panostaa työpaikkojen työhyvinvointiin.

Vai koetaanko työpahoinvointia?

Mikä synnyttää pahoinvointia työpaikoilla? Huomattavia pahoinvointitekijöitä työpaikolla ovat ihmissuhteiden epämääräisyys, sosiaaliset ja psyykkiset suhteet, joiden vaikutukset näkyvät työprosessiin sitoutumisena.

Epäselvät tulokset työstä, tiedonkulun epämääräisyys ja harhaanjohtava viestintä vaikeuttavat työn tuloksesta suoritusta. Työpahoinvointia merkittävästi aiheuttava uhkatekijä on työn kuormittavuus. Esille nousevat jaksamiskysymykset, uupumisen lisääntyessä ja pitkittyessä.

Pelko sairastumisesta ja kyvyttömyyden kokemisesta sekä itsetunnon menetyksestä alkavat nousemaan lisätekijöiksi uupuvan ihmisen mieleen.

Ihminen, jonka työtyytyväisyys syystä tai toisesta horjuu, alkaa kokea lisääntyvässä määrin työtytymättömyyttä. Tässä tilanteessa jaksaminen saattaa joutua koetukselle ja pahimmassa tapauksessa tapahtuu loppuun palaminen, josta palutuminen on todella vaikeata.

Hyvä terveydentila on työkyvyn edellytys. Jaksava ja osaava ihminen on myös työhyvinvoiva, saaden aikaan myös taloudellisia tuloksia. Ihmisen hyvinvoinnilla on merkitystä työyhteisön tuloksiin.

Kuvat ja teksti: Pekka Hintikka

Juttusarjan aiemmin ilmestyneet osat:
1) Johdanto Unioni 4/10, 2) Työ Unioni 5/10,
3) Hyvinvointi Unioni 6/11

Voit lähettää työhön, hyvinvointiin ja työhyvinvointiin liittyviä viestejä osoitteeseen tyojahyvinvointi@gmail.com, kiitos.

Lentoliikenteen palveluja koskeva TYÖEHTOSOPIMUS 26.10.2010–31.10.2013

Seuraaville neljälle sivulle on kirjattu uuteen työehtosopimukseen tehdyt keskeisimmät muutokset. Neuvottelut lopullisesta tekstiasusta on tätä kirjoitettaessa vielä kesken, joten pieniä muutoksia teksteihin saattaa vielä tulla. Uusi tes-kirjanen, jossa kaikki muutokset ovat lopullisessa asussaan, julkaistaneen kuitenkin näinä päivinä.

5. § Uudet työntekijät ja työpaikkaan perehdyttäminen

- Uudet työntekijät palkataan Lentoliikenteen palveluja koskevan työehtosopimuksen palkkaryhmittelyn mukaisiin töihin. Tämä ei estä ottamasta käyttöön 64. §:n mukaisia uusia töitä.

11. § Osa-aikatyöt

- Työntekijöitä voidaan palkata osa-aikatyöhön hoitamaan lentoliikenteen ruuhkahuippuja. Osa-aikatyöntekijöiden palkkaaminen edellyttää, että työnantajan ja Ilmailualan Unioni IAU ry:n välillä on sopimus osa-aikatyöntekijöiden työehdoista.
- Ensimmäisen kohdan mukaisissa sopimuksissa ei tule sopia muista kuin osa-aikatyöhön liittyvistä asioista.

13. § Työvoiman vähentämisjärjestys

- Sen lisäksi mitä tämän työehtosopimuksen liitteenä olevassa irtisanomissuojasopimuksessa on todettu työvoiman vähentämisjärjestyksestä, työvoiman vähentämistä koskevan yhteistoimintalain mukaisen menettelyn päätyttyä työnantaja perustelee ja rajaa yrityksen toiminnalle tärkeät ammattityöntekijät nimeämättä heitä henkilöstön edustajalle.
- Ottaen huomioon yhteistoimintalain ja muun työläinsäädännön vaatimukset yrityksen tulisi ennen omien työntekijöidensä irtisanomista, lomauttamista tai osa-aikaistamista luopua vuokratyövoiman käytöstä lukuun ottamatta tehtäviä, joita ei ammattitaitovaatimusten tai muiden vastaavien syiden vuoksi voida teettää yrityksen omilla työntekijöillä.

3. LUKU | TYÖAJAT TEKNISIÄ PALVELUJA TUOTTAVISSA YRITYKSISSÄ

19. § Päivätyö

- Säännöllinen työaika sijoitetaan kello 7.00:n–15.00:n välille, ellei työnantaja työntekijän kanssa sovi toisin. Työnantaja ilmoittaa asiasta luottamusmiehelle.

24. § Tauot

- Virkistystaukojen (10 min) ajoittamisessa ja työpaikalta poistumisessa noudatetaan paikallisesti sovittavaa käytäntöä.

- Lepoaika (ruokailutauko) on 15 minuuttia ja se luetaan työajaksi

26. § Työajan lyhennysvapaat

- Tehdyiksi säännöllisiksi työpäiviksi lasketaan myös ne työntekijän sairauden ajalle sattuvat työtuntijärjestelmän mukaiset työpäivät, joilta työnantaja maksaa sairausajan tai äitiysvapaan palkkaa. Lisäksi säännöllisiksi työpäiviksi lasketaan työnantajan osittainkin kustantama koulutusaika siltä osin, kuin työnantaja korvaa ansionmenetyksen.
- Jos annettava vapaapäivä sisältyy edellä mainittuun säännöllisiin työpäiviä kartuttavaan aikaan, katsotaan työajanlyhennysvapaa pidetyksi. Poikkeuksena edelliseen on sairausaika, jonka sattuessa sovitun työajan lyhennysvapaan päälle, ei ko. vapaata kuitata pidetyksi.

TULKINTAOHJE (kohtaan 9): Lyhennysvapaan pitopäivänä ilmoitetusta sairauspoissaolosta menetetään ilmoituspäivän lyhennysvapaa.

29. § Ikääntyneiden työntekijöiden työajan lyhentäminen

- Työnantaja on velvollinen lyhentämään työaika työntekijän niin halutessa seuraavasti:
 - 55 vuotta täyttäneet kaksi tuntia/viikko
 - 58 vuotta täyttäneet neljä tuntia/viikko
 - 60 vuotta täyttäneet kuusi tuntia/viikko.
- Palkkaa alennetaan työajan lyhennystä vastaavasti.
- Työnantaja ja työntekijä voivat sopia työajan lyhentämisen tavasta ja ajankohdista. Jos muusta ei sovita, työnantaja määrittelee työajan lyhennystavan ja ajankohdan.
- Työajan lyhennystä käsitellään työssäolon veroisena aikana.

4. LUKU | TYÖAJAT MAAPALVELUJA TUOTTAVISSA YRITYKSISSÄ

31. § Muut työajat

- Maapalveluja tuottavissa yrityksissä voidaan soveltaa myös
- luvussa mainittuja työaikoja.

5. LUKU | YHTEISET TYÖAIKAMÄÄRÄYKSET

35. § Vuorokausilevon sopiminen toisin

Työntekijälle on annettava jaksotyössä vähintään yhdeksän tunnin sekä muissa töissä vähintään 11 tunnin yhtämittainen lepoaika työvuoron alkamisesta laskettavan 24 tunnin kuluessa, ellei asiasta paikallisesti toisin sovita. Paikallisesti ei saa sopia kuitenkaan seitsemää tuntia lyhyemmästä lepoajasta.

TULKINTAOHJE: Jaksotyössä työntekijä voi henkilökohtaisesta syystä pyytää toistaiseksi käytettäväksi hänen osallaan 11 tunnin lepoaikaa.

Muissa työaikamuodoissa ulkoasemilla työskentelevien työntekijöiden työvuorolistat voidaan laatia aikataulun ja paikallisten olosuhteiden mukaan siten, että vuorokausilevon vähimmäispituus on yhdeksän tuntia.

36. § Vuorolisä

1. Vuorolisää maksetaan seuraavasti:
Kello 15.00–23.00 (iltavuoro) 2,53 euroa/tunti
Kello 23.00–07.00 (yövuoro) 4,22 euroa/tunti.
(Voimassa teknisiä palveluja tuottavissa yrityksissä 1.11.2010 alkaen ja maapalveluja tuottavissa yrityksissä 1.12.2010 alkaen)
2. Vuorolisien muutoksista sovitaan palkankorotusten yhteydessä.

45. § Komennustyöntekijöiden erityisehdot (maapalveluja tuottavat yritykset)

1. Tätä pykälää sovelletaan joko lennon aikaiseen tehtävään tai välittömästi kyseisen lennon kääntämiseen liittyvään tehtävään.
4. Alle kahden vuorokauden komennuksilla voidaan työaika suunnitella työehtosopimuksesta poiketen yli 14 tunnin mittaiseksi. Tällöin maksetaan 14 tunnin ylittävältä keskeytymättömältä työajalta lisäkorvauksena 9,25 euroa tunnilta.
6. Työntekijälle maksetaan lentokorvausta seuraavasti:
 - alle 8 tunnin lennolta 47,71 euroa
 - vähintään 8 tunnin lennolta 96,43 euroa.

6. LUKU | ERILLISET KORVAUKSET

49. § Lentoraha

23,16 euroa tunnilta.

50. § Korvaus kielitaidosta

- tyydyttävä taito 26,86 euroa/kk
- hyvä taito 34,16 euroa/kk.

51. § Olosuhdelisät

1. Olosuhdelisä on 53 senttiä tunnilta.

7. LUKU | PALKANMAKSU

58. § Keskituntiansion (KTA:n) laskenta

Keskituntiansio (KTA) saadaan jakamalla työntekijän kunkin vuosineljänneksen aikana työajalta maksettu palkka vastaavien työtuntien lukumäärällä. Häätötyöstä ja ylityöstä maksettavaa korotusta ei huomioida laskutoimituksessa. Työajalta maksettuihin palkkoihin luettaisiin mukaan lauantai- ja aattotyön erillislisät, sunnuntaityön korotukset sekä ilta- ja yötyölisät.

8. LUKU | PALKKAUSJÄRJESTELMÄ

66. § Palkkaryhmät ja perustaulukkopalkat teknisiä palveluja tuottavissa yrityksissä

Palkkaryhmä 1, yläraja 44 pistettä	1 524
Palkkaryhmä 2, 45–54 pistettä	1 587
Palkkaryhmä 3, 55–64 pistettä	1 657
Palkkaryhmä 4, 65–74 pistettä	1 745
Palkkaryhmä 5, 75–84 pistettä	1 843
Palkkaryhmä 6, 85–94 pistettä	1 949
Palkkaryhmä 7, 95–104 pistettä	2 069
Palkkaryhmä 8, 105–114 pistettä	2 194
Palkkaryhmä 9	2 324*
Palkkaryhmä 10*	
Palkkaryhmä 11*	

* Palkkarakenneuudistus, jonka kustannusvaikutus perustaulukkopalkkoihin on 2,35 prosenttia, toteutetaan 1.1.2012 mennessä. Uudistuksessa paikalliset työryhmät määrittelevät kriteerit palkkaryhmien 9, 10 ja 11 käytölle sekä muidenkin palkkaluokkien mahdolliselle nousulle. Mikäli työryhmät eivät pääse määräaikaan mennessä ratkaisuun palkkarakenneuudistuksesta, siirretään kyseinen erä perustaulukkopalkkojen yleiskorotukseen.

67. § Palkkaryhmät ja perustaulukkopalkat maapalveluja tuottavissa yrityksissä

Palkkaryhmä 1, yläraja 44 pistettä	1 535*
Palkkaryhmä 2, 45–54 pistettä	1 598*
Palkkaryhmä 3, 55–64 pistettä	1 669*
Palkkaryhmä 4, 65–74 pistettä	1 757*
Palkkaryhmä 5, 75–84 pistettä	1 856
Palkkaryhmä 6, 85–94 pistettä	1 963
Palkkaryhmä 7, 95–104 pistettä	2 084
Palkkaryhmä 8, 105–114 pistettä	2 209
Palkkaryhmä 9, 115–124 pistettä	2 340

Ei koske yrityksiä, joissa on sovittu yrityskohtaisen erän jakamisesta 15.11.2010 mennessä allekirjoituspöytäkirjan 2. §:n mukaisesti.

* Palkkaryhmät 1, 2, 3 ja 4 yhdistetään yhdeksi palkkaryhmäksi 4 alkaen 1.11.2011.

9. LUKU | PÄTEVYYS- JA KOKEMUSLISÄ

68. § Pätevyysisän määräytyminen teknisii palveluja tuottavissa yrityksissä

1. Jos työnantajan alueella on käytössä 10 luvun mukainen henkilökohtaisen palkanosan arviointijärjestelmä, palkkaryhmissä 1–11 maksetaan pätevyysisää seuraavasti:

2	vuoden jälkeen	3 %
4	vuoden jälkeen	6 %
6	vuoden jälkeen	9 %
8	vuoden jälkeen	12 %
10	vuoden jälkeen	15 %
15	vuoden jälkeen	17 %

11. LUKU | MONIOSAAMINEN

85. Moniosaamisen vaikutus palkkaan

5. Palkka alenee, jos työntekijän arviointilomakkeeseen merkityt työt lakkaavat olemasta työnantajan käytettävissä tai syyn ollessa toistuva tai perusteeton kieltäytyminen ko. töiden tekemisestä tai jos ammattitaidolliset perusteet lakkaavat, johtaa se aina palkan alenemiseen. Työnantajan edustaja toteaa alenemisen työntekijän kanssa käymässään keskustelussa. Palkkaa voidaan alentaa toteamista seuraavan palkanmaksukauden alusta lukien.

13. LUKU | SAIRAUSAIKA JA ÄITIYSVAPAA

88. § Sairausajan palkka

5. Sairausajan palkka lasketaan keskituntiansion (KTA) perusteella koko työkyvyttömyysajalta, kun samasta sairaudesta johtuva työkyvyttömyys kestää yli 3 vuorokautta. Jos työkyvyttömyysaika on 3 vuorokautta tai vähemmän, palkka maksetaan ilman keskituntiansiolisää (KTA-lisää).

101. § Työvaatetus ja virkapuku

2. Työnantaja kustantaa määräämänsä virkapuvun.

18. LUKU | LUOTTAMUSMIEHET

106. § Ansiotason määrittely

3. Luottamusmiehen ansiokehityksen tulee seurata vähintään hänen varsinaisen ammattinsa ansiokehitystä. Toimikautta edeltävän puolen vuoden ansiotekijöistä koostuvan palkan lisää korotetaan yleiskorotusten mukaisesti.

TULKINTAOHJE: Jos luottamusmiehen työrytmi poikkeaa hänen varsinaisen työtehtävänsä työrytmistä, huomioidaan vähintään seuraavat työehtosopimuksen määräykset:

36 § Vuorolisä

37 § Lauantai- ja aattotyö

38 § Sunnuntai- ja juhlapäivinä tehty työ

52 § Sijaisuuskorvaus

kuukausittain maksettavana lisänä. Lisän suuruus määräytyy ao. pykälien palkkaa korottavien erien keskiarvona luottamusmiestehdäviä edeltäneeltä kuuden kuukauden jaksolta. Tämän jälkeen lisää korotetaan yleiskorotusten mukaisesti.

19. LUKU | TYÖSUOJELUVALTUUTETUT

113. § Ansiotason määrittely

3. Työsuojeluvaltuutetun ja työsuojeluasiamiehen ansiokehityksen tulee seurata vähintään hänen varsinaisen ammattinsa ansiokehitystä. Toimikautta edeltävän puolen vuoden ansiotekijöistä koostuvan palkan lisää korotetaan yleiskorotusten mukaisesti.

TULKINTAOHJE: Jos työsuojeluvaltuutetun ja työsuojeluasiamiehen työrytmi poikkeaa hänen varsinaisen työtehtävänsä työrytmistä, huomioidaan vähintään seuraavat työehtosopimuksen määräykset:

36 § Vuorolisä

37 § Lauantai- ja aattotyö

38 § Sunnuntai- ja juhlapäivinä tehty työ

52 § Sijaisuuskorvaus

kuukausittain maksettavana lisänä. Lisän suuruus määräytyy ao. pykälien palkkaa korottavien erien keskiarvona työsuojeluvaltuutetun ja työsuojeluasiamiehen tehtäviä edeltäneeltä kuuden kuukauden jaksolta. Tämän jälkeen lisää korotetaan yleiskorotusten mukaisesti.

115. § Työsuhteturva

TT:n ja SAK:n välisessä yleissopimuksessa on määritelty työsuojeluvaltuutetun työsuhteturva. Työsuojeluasiamiehen osalta noudatetaan vastaavia määräyksiä kuin yleissopimuksessa on sovittu luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun yksilösuojasta. Sen lisäksi noudatetaan seuraavaa menettelyä:

Jos työnantaja harkitsee työsuojeluvaltuutetun tai työsuojeluasiamiehen työsuhteen päättämistä, työnantajan on ilman tarpeetonta viivytystä ilmoitettava asiasta työnantajaliitolle, joka saattaa asian työntekijäliiton tietoon. Liitot selvittävät viivytyksettä paikallisten osapuolten myötävaikutuksella mitkä syyt, olosuhteet ja tosiseikat ovat aiheuttaneet ongelman.

Selvitystyön päätyttyä liitot neuvottelevat ilman aiheutonta viivytystä erimielisyydestä keskenään. neuvottelujen tavoitteena on yhteinen kannanotto niistä edellytyksistä, joilla työsuojeluvaltuutetun tai työsuojeluasiamiehen keskinäinen, työsuhteen perusteena oleva luottamus voidaan palauttaa.

ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJA

2. § Palkankorotukset

Palkankorotukset teknisii palveluja tuottavissa yrityksissä

Yleiskorotus

1.11.2010 1,0 %

1.11.2011 1,0 %

1.11.2012 2,2 %

Perustaulukkopalkkoihin tehdään vastaavat korotukset.

Vuorolisät

Vuorolisiä korotetaan 1,5 % 1.11.2010.

Muut palkkaperusteet

Euro- ja senttimääräisiä lisiä korotetaan 1,5 % 1.11.2010.

Palkankorotukset 1.11.2010 maapalveluja tuottavissa yrityksissä

Yleiskorotus

Palkkoja korotetaan sen palkanmaksukauden alusta, joka alkaa 1.11.2010 tai lähinnä sen jälkeen yleiskorotuksella, jonka suuruus on 1,0 %.

Perustaulukkopalkkoihin tehdään vastaava korotus.

Yrityskohtainen erä

Palkkoja korotetaan sen palkanmaksukauden alusta, joka alkaa 1.12.2010 tai lähinnä sen jälkeen yrityskohtaisella erällä. Erän suuruus on 0,7 % keskimääräisestä työehtosopimuksen tarkoittamasta keskituntiansiosta kerrottuna yrityksen tai toimipaikan työehtosopimuksen piiriin kuuluvien työntekijöiden lukumäärällä. Yrityskohtaisen erän jakoperusteista ja jakotavasta sovitaan työpaikkakohtaisesti työnantajan ja luottamusmiehen välillä. Erän tarkoituksena on tukea palkanmuodostuksen kannustavuutta, palkkarakenteen oikeudenmukaisuutta ja tuottavuuden kehittämistä.

Jos yrityskohtaisen erän jakoperusteista tai jakotavasta ei päästä yksimielisyyteen, jaetaan kaikille 0,7 % suuruinen erä. Perustaulukkopalkkoihin tehdään vastaava korotus.

Vuorolisät

Vuorolisiä korotetaan 1,5 % 1.12.2010

Muut palkkaperusteet

Euro- ja senttimääräisiä lisiä korotetaan 1,5 %.

Palkankorotukset 1.11.2011 maapalveluja tuottavissa yrityksissä

Osapuolet tarkastelevat elo-syyskuun 2011 aikana arvioitavissa olevia talouden ja työllisyyden näkymiä lentoliikenteen palveluissa. Arvioinnin perusteella osapuolet neuvottelevat 1.10.2011 mennessä 1.11.2011 toteutettavien palkankorotusten tasosta. Palkankorotusten taso määräytyy työmarkkinoilla muuten toteutettujen/toteutettavien yleiskorotusten mukaan.

Mikäli liitot eivät pääse yksimielisyyteen palkankorotuksen määrästä 1.10.2011 mennessä, asetetaan riitaa ratkaisemaan jommankumman aloitteesta välityslautakunta, johon Palvelualojen Toimialaliitto ry asettaa kaksi jäsentä ja Ilmailualan Unioni IAU ry kaksi jäsentä sekä kutsuvat puheenjohtajaksi valtakunnansovittelijan. Lautakunnan tulee antaa ratkaisu 20.10.2011 mennessä.

Palkankorotukset 1.11.2012 maapalveluja tuottavissa yrityksissä

Osapuolet tarkastelevat elo-syyskuun 2012 aikana arvioitavissa olevia talouden ja työllisyyden näkymiä lentoliikenteen palveluissa. Arvioinnin perusteella osapuolet neuvottelevat 1.10.2012 mennessä

1.11.2012 toteutettavien palkankorotusten tasosta. Palkankorotusten taso määräytyy työmarkkinoilla muuten toteutettujen/toteutettavien yleiskorotusten mukaan.

Mikäli liitot eivät pääse yksimielisyyteen palkankorotuksen määrästä 1.10.2012 mennessä, asetetaan riitaa ratkaisemaan jommankumman aloitteesta välityslautakunta, johon Palvelualojen Toimialaliitto ry asettaa kaksi jäsentä ja Ilmailualan Unioni IAU ry kaksi jäsentä sekä kutsuvat puheenjohtajaksi valtakunnansovittelijan. Lautakunnan tulee antaa ratkaisu 20.10.2012 mennessä.

3.§ Vuokratyötä selvittävä työryhmä

Vuokratyödirektiivi tulee yhteen sovittaa kansallisiin lakeihin ja sopimuksiin 5.12.2011 mennessä. Vuokratyövoiman käyttöön liittyvät käytännöt tulevat tämän johdosta jonkin verran muuttumaan. Liitot asettavat työryhmän, jonka tehtävänä on selvittää, mitä yhteisiä toimia liitoilta vaaditaan direktiivin astuessa voimaan.

Selvityksessä tulee ottaa huomioon riittävän monipuolisesti eri vaihtoehdot direktiivin vaikutuksista ja arvioida sen perusteella, mitä mahdollisia muutoksia se työehtosopimukseen aiheuttaa.

Työryhmän on annettava selvityksensä toimenpiteistä 31.5.2011 mennessä.

4.§ Työntekijät, jotka eivät ole lentoyhtiöryhmän myöntämän kiintiöliippuedun piirissä

Osapuolet asettavat työryhmän (2+2), jonka tehtävänä on ratkaista palkkausjärjestelmää koskevat ongelmat, jotka syntyvät, kun muu kuin lentoyhtiöryhmään kuuluva yritys tuottaa aiemmin lentoyhtiöryhmään kuuluneen yrityksen tuottamat lentoliikenteen palvelut. Työryhmän puheenjohtajana toimii valtakunnansovittelija tai hänen määräämänsä.

9.§ Työaikapankki

10.§ Työaikojen kehittäminen teknisissä töissä

Työaikojen ja työvoiman käytön joustavuutta lisätään seuraavin keinoin:

1. Perustetaan paikallinen ruuhkapooli, johon haetaan vapaaehtoisia.
2. Ruuhkapoolin sisällä voidaan käyttää teknillisiä palveluja tuottavissa yrityksissä käytössä olevia työaikamuotoja.
3. Ruuhkapoolin peruskriteerit ja käytettävä toimintamalli sovitaan paikallisesti 30.11.2010 mennessä. Käytettävä työaikamalli sovitaan tuotannon tarpeen mukaan.
4. Perustetaan paikallinen seurantaryhmä, joka seuraa ruuhkapoolin ja muiden joustoelementtien käyttöä ja kehittää uusia tapoja työaikojen ja työvoiman käyttöön.
5. Joustava käytettävyyden eri työaikamalleissa voi olla kriteerinä siirryttäessä ylempiin palkkaluokkiin.

Paikallinen sopimus työssäjaksamisen edistämiseksi

Finnairin Tekniikassa on tehty paikallinen sopimus koskien tes 29§:n soveltamista. Sen mukaisesti enintään puolet vapaasta on palkallista. Työnantaja varaa tietyn prosenttiosuuden palkkasummasta käytettäväksi tähän tarkoitukseen.

Ilmailutekniikan ammattiyhdistys ITA ry:n sääntömääräinen kevätkokous 5.3.2011 M/S Viking XPRS:llä

Aikataulu Lauantaina 5.3.2011

Lähtö:Helsinki-Katajanokka	klo 11.30
Kevätkokous	klo 11.30
Tallinna-Reisisadam	klo 14.00
Paluu:Tallinna-Reisisadam	klo 18.00
Bistro Buffet ruokajuomineen	klo 17.45
Tulo: Helsinki-Katajanokka	klo 20.30

Sitovat ilmoittautumiset pe 18.2. mennessä
itary001@gmail.com. Ilmoita viestissä nimesi ja
syntymäaikasi. Ota mukaan passi tai 1.3.1999
jälkeen myönnetty kuvallinen henkilökortti.

Tervetuloa!
toivottaa johtokunta

Tuliaisten kanssa
illaksi kotiin!

SSL ry ammattiosasto 10 kutsuu jäsenet kevätkokoukseen

23.3.2011 klo 18.30 M/S Baltic Princessille

KÄSITELLÄÄN SÄÄNTÖMÄÄRÄISET ASIAT.

Lähtö Helsingin Länsi-satamasta klo 18.30 ja saapuminen takaisin Länsi-satamaan 24.3. klo 16.30. Ilmoittautuminen terminaalissa klo 17.00 tai viimeistään 17.30, jolloin lähtöselvitys sulkeutuu.

Majoitushinta 40€/jäsen. MAKSUT OKO 554128-20002286. Majoitushinta sisältää majoituksen 2-hengen hytissä, matkat Helsinki-Tallinna ja takaisin sekä ruokailut.

Sitovat ilmoittautumiset 5.3.2011 mennessä. Tämän jälkeen peruutetuista varauksista ammattiosasto veloittaa kulut. Ilmoittautumiset p. 09-8185950 tai sähköpostilla j.salonen@hotmail.com. Ilmoita samalla syntymäaikasi sekä mahdollinen osallistuja, kenen kanssa haluat majoittua.

Tervetuloa!
toivottaa johtokunta

Muista ottaa
EU-kortti tai
passi mukaan!

Hernekeitto laskiaiseksi

Jyrki Väyrynen

Kun Erkki rokkaa, niin rokkaa syntyy.

Ainekset

Kuivattuja herneitä 0,5 litraa

Yksi iso sipuli

Sian savupotkaa tai jos ei ole saatavilla niin
palvikinkkukin käy n.0,5 kiloa

Kokonaisia mustapippureita noin 10 kappaletta

Pari lihaliemikuutiota

Suolaa maun mukaan

Kuivattua meiramia noin 1 teelusikallinen

Sinappia 2 ruokalusikallista

Vettä noin 2 litraa

■ Huuhtelee herneet ja laita ne likoamaan yön yli runsaaseen veteen. Laita herneet kiehumaan liotusve- teen. Lisää liha keittoon alkuvaiheessa, samoin hie- noksi hakattu sipuli ja pippurit. Anna kiehua hiljal- leen noin 2–3 tuntia. Kun herneet ovat soseutuneet keitto on valmis. Nosta liha leikkuulaudalle ja paloiti- tele se. Lisää lihapalat takaisin kattilaan ja lihaliemi kuutiot. Mausta keitto suolalla, sinapilla ja meiramil- la. Myös vettä voi lisätä jos keitto on paksua.

Tarjoile hienonnetun sipulin kera. Jälkiruuaksi pan- nukakkua.

resepti: ERKKI VIIRA

Miten vietit tai aiot viettää talvilomasi?

teksti ja kuvat: SARI VIRTÄ

TANJA KOIVULA,
RTG Vaasa

– Pidän jo talviloman, joulun aikaan. Olin kotona perheen kanssa, valmistelin joulua ja rentouduin.

MINNA LEHTISAARI,
ISS Aviation Vaasa

– Pidän jo talviloman, joulun aikaan. Vietin aikaa perheen ja hyvien ystävien kanssa, Lahdessa ja Helsingissä. Kävin myös Ruotsin risteilyllä, ja treffeillä.

PERTTI JOKINEN,
Servisair Helsinki

– Pidän talviloman tammi- kuussa. Remontoin takka- huonetta, rentouduin ja kävin pelaamassa sali- bandyä.

JUSSI KIVIMÄKI,
Airpro Vaasa

– Pidän talvilomani maa- liskuussa. Lähdän Leville ”relaamaan”, ilman suksia!

Kun henkes on muillekin kallis.

Turvan Henkikulta on ammattiliittojen jäsenille tarkoitettu henkivakuutus, jonka avulla voit taata perheesi tutun arkielämän jatkuvuuden ja taloudellisen turvallisuuden. Se tuo turvaa vuosiksi ja vuosikymmeniksi eteenpäin.

**Testaa henkikultasi osoitteessa
www.henkikulta.fi**

Vakuuta perheesi tulevaisuus ja ota yhteyttä.
Olemme lähellä sinua toimipaikoissamme ja netissä.

Katso liittosi jäsenedut osoitteesta **www.turva.fi/iau**

Joskus sinäkin olet poissa

Palvelunumero 01019 5110 • www.turva.fi

Olemme asiakkaidemme omistama suomalainen vakuutusyhtiö. Keskitymme erityisesti liittojen vakuuttamiseen, joten liittosi jäsenenä saat meiltä huomattavia etuja.

 turva

Kuolemanvaravakuutuksen myöntää Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola ja tapaturmavakuutukset Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva.

Tuomari Nurmio, osa 7

Aavaa preeriaa

Maa valmistautui vuoden -72 eduskuntavaaleihin. Ylioppilasteatterista irronnut poliittisen laululiikkeen agitaatio-ryhmä **Vanha Myyrä** oli keikalla Sköldvikin öljynjalostamon rakennustyömaalla lähellä Porvoota. Yleisö koostui kurjaan parakkikylään sullotuista ympäri Suomen tuoduista työllistetyistä. Hieltä löyhkäävien murjujen pöydillä lojui puoliksi purtuja makkarankyrsiä ja tupakkavehkeitä. Kansan kaikkein syvimpien rivien, intiaanien, kuten heitä nimitettiin, kohtaaminen oli myllertävä keskiluokkaisesta lakimiesperheestä tulleelle komppikitaristille. Siitä huolimatta että hän sentään oli linjojen kasvatti.

■ Jälkikäteen on aivan selvää, että taisolainen agitprop ei pönöttävän kirkasotsaisessa ahdasmielisyydessään pitkään voinut olla henkinen koti **Hannu "Tuomari" Nurmio**lle. Kului kuitenkin lähes vuosikymmen, ennen kuin puolimyyttinen suomalaisen musiikin kameleontti-kuningas kömpi viidakosta parrasvaloihin.

Ensimmäiset nauhoituksensa hän teki studiomuusikoista koostuneen **Orpojen Tuki**-yhtyeen kanssa. Mutta kun *Valo Yössä*-singlestä tuli hitti, ja virsi-blues *Kurja Matkamies Maan* joutui yleisradion hampaisiin, oli selvää että läpimurto on lähellä. Nuorista helsinkiläismuusikoista koottu **Köyhien Ystävät** muodostui Nurmion ensimmäiseksi pysyväksi kokoonpanoksi. Sen ote oli mahdollisim-

man kaukana pop-markkinoita tuohon aikaan hallinneesta punk-genrestä. **Esa Pulliaisen** jäljittelemätön fender-kitara piirteli haikeita kuvioitaan, ja niiden päälle **Dostojevskin** romaaneista karanut linnunpelätti, köyhä nihilisti-älykö, kiekui hiskialomaamaisella äänellä runollisuudessaan täysin poikkeuksellisia tekstejään.

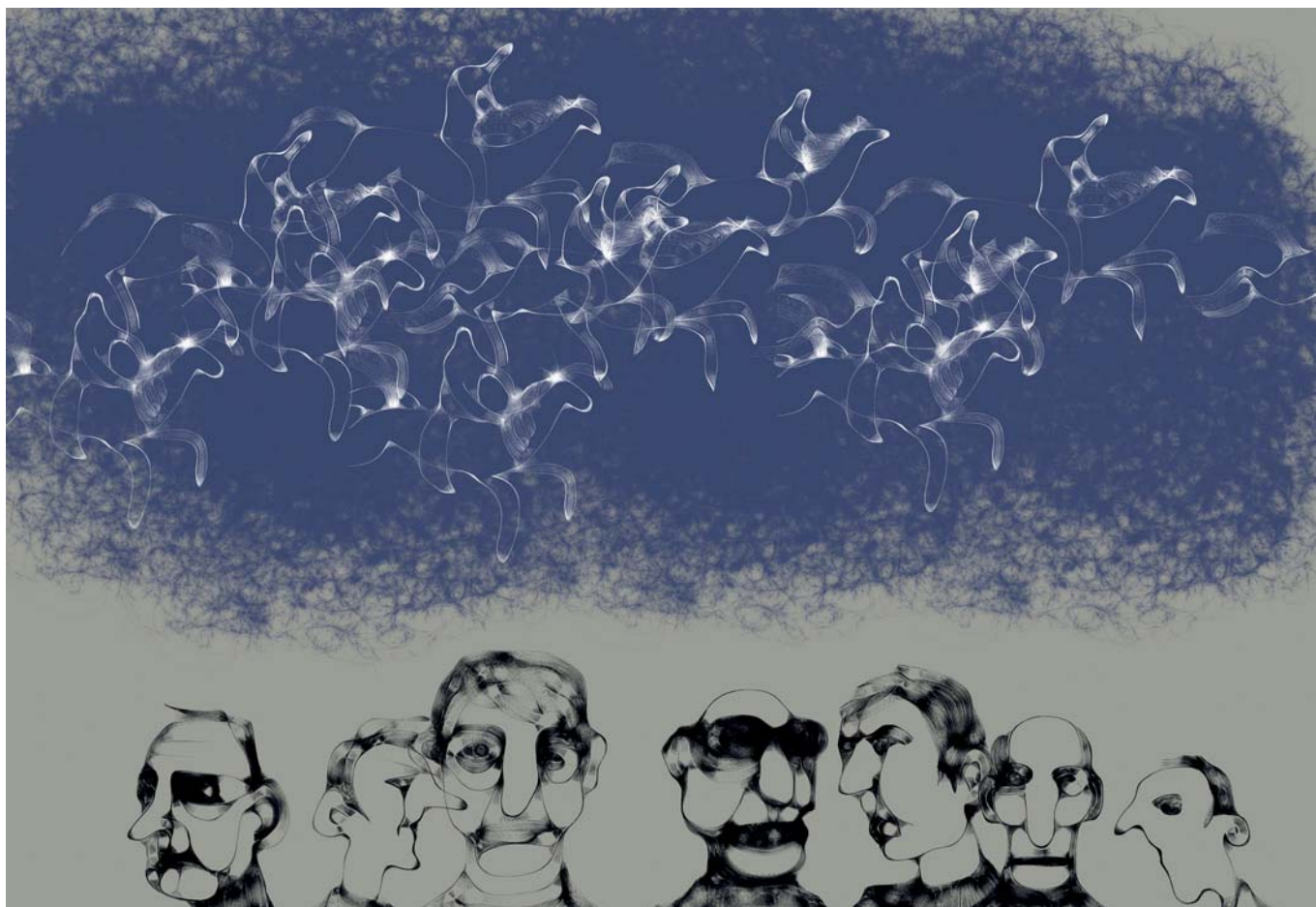
Tyylistä hyvä esimerkki on tarkasteltavana oleva *Aavaa Preeriaa*. Siinä **Hugo Simbergin** *Halla* hiipii petikaveriksi jo heti ensimmäisen fraasin hyytävässä niukkuudessa.

Suurenmoinen bändi ja *Kohdusta Hautaan*-lp jäivät kuitenkin Nurmiole tyypillisesti vain projektiksi. Sanottava niiltä osin tuli sanotuksi. Köyhien Ystävät jatkoi **Agents**-nimellä ja parilla soit-

tajalla vahvistettuna kohti jäljittelemätöntä ääntään toisilla parketeilla.

Globalisaatio...

Intiaani nimenä on virheellinen yleisyys, jonka alle on tapana ollut koota Amerikan mantereiden alkuperäiskansat. Paikkaansa se puolustaa kuitenkin niin, että lähes yhtälailla tuhoisaa niille kaikille oli eurooppalaisten saapuminen 1500-luvun taitteesta alkaen. Variola major, treponema pallidum, ortomykso a, b ja c sekä neisseria gonorrhoeae olivat sen kaltaisia terveisiä vanhalta mantereelta, että niihin edelleenkin suositellaan tutustumista vain *pharmaca fennica* käden ulottuvilla. Arvioiden mukaan uuden mantereen kansoista näihin tauteihin kuoli 150 vuoden kulu-

essa noin 80 prosenttia koko populaatiosta. Loput joutuivat alati kasvavan siirtolaisväestön ekspansioista aiheutuneen kilpailun ja hyväksikäytön kohteeksi. Aiheesta kiinnostuneiden kannattaa tutustua myös oman alkuperäiskansamme, saamelaisten, kohteluun aivan näihin päiviin asti.

...ugh

Tässä tekstissä "intiaani" on kuitenkin enemmän historiallisesta kontekstistaan irrotettu, vanhoista lännenelokuvista tuttu, vapauden, hurjuuden ja irrallisen mielikuvituksen metafora. Se on unen ja alitajunnan villi kansa, joka ilman satulaa, suitsia, tai muita porvarillisen elämän asettamia kahleita kiitolaukkaa harja hulmuten ja

häntä suorana yli rannattoman preerian. Hengen vapaus, jota ei mikään totalitarismi, kaupallinen tai ei-kaupallinen, pysty nujertamaan. Tämän levottomuuden ilmenemismuodoista yksi on 18-vuotiasta poikaa ohjaava robotti hänen saadessaan kynsiinsä ajokortin. Kaikkialle päästäkseen on kova kiire, ja siksi malmin täytyy alituisen valittaa, vaikka vain parkkipaikalta poistuttaessa. On tietysti ikävää, että tätä patoutumaa nykyään joudutaan purkamaan lähinnä tieliikenteessä. Näiltä osin parempi oli aika, jolloin hyvä hevonen ja hormoni-myrsky olivat enimmäkseen vaaraksi vain toisilleen, semminkin jos tilaa oli riittävästi.

Ei tämä tunteellisuus tosin koske aivan kaikkia nuoria miesihmisyksilöi-

tä. Sillä kirjoittajan keittiö-sosiologisissa tutkimuksissa on käynyt ilmi, että jo poikain leikeissä hakeutui tietty osa hanakammin kalpeanaamojen puolelle. Oletuksen mukaan he ovat exceleineen karkeasti ottaen sijoittuneet yhteiskunnassa korkeammalle kuin jalot viljit. Mutta miehuusikään ehdittäessä on vanhojen kunnon punanahkojen tapaaaminen silti monesti ollut antoisampaa, tai ainakin välittömämpää, kuin näiden pitkäpuukkojen. Hahmotelmani ajatushimmeli on kuitenkin jo pelkästään otantansa puolesta kovin hatara. Seuraavat väitteet ovat vankemmalla pohjalla.

Laki ennen mua syntynyt

Tuomarin Nurmion teksteistä monet ovat pieniä prosesseja. Ne ovat johdon-

mukaisia ja yksityiskohdat huomioonottavia vääjäämättömydessään. Jos kiivi on, se käännetään, tai sillä kivitetään. Säkeitä vyöttää esitutkinta, kuuleminen, istunto ja tuomio. Oikeus voi olla myös sokea ja julma. Tästä johtuu se kammottava havainto, että oikeudella, varsinkaan ihmisten, ei aina ole vastinparinaan oikeudenmukaisuus. Tämä ei tarkoita että tuomiot olisivat millään muotoa kaavamaisia. Onhan hän sentään oikeustieteen kandidin lisäksi Raamattunsa, **Kafkansa** ja **Grimmin** satunsa lukenut mies. Ja sitä paitsi, ennen kaikkea hän on muusikko. Kuvien ohella se taito aina antaa kaikessa vertailukohtaa. Nurmioita on liian usein kohdeltu vain sanojensa vankina.

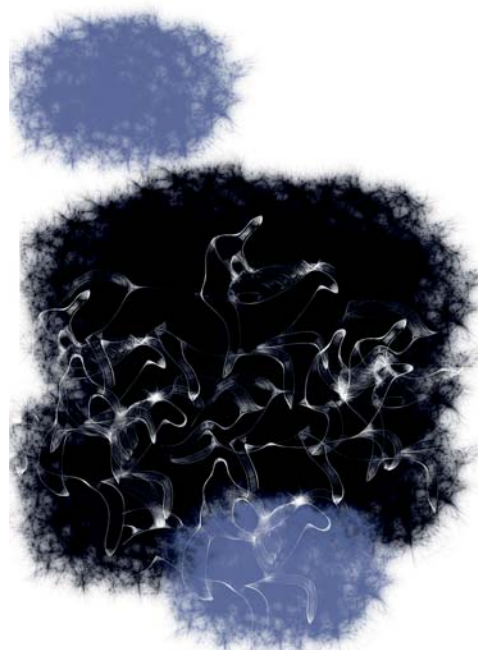
Savustamo

Täällä savuun nukahtaa, nukkuu ja herää taas, on pelottava enne siitä, millaiseksi pimeäksi tunneliksi työelämä on muuttumassa, tai jo muuttunut. Selin seinän suuri kertomus kuuluu näin: Sätki siinä hyönteinen eetterin ja neulan alla, kunnes yt-karuselli nakkaa sinut menemään, tai vaihtoehtoisesti osa-

aikaistaa tulonmuodostuksellisesti kesämättömään tilaan. Usko kurja viimein, että et edusta muuta kuin laitteen osaa, joka piakkoin korvataan. Palkkamassaa täytyy keventää, sillä pysyvästi vaikeat ajat ovat taas käsillä. Ja samalla oven avauksella kun tätä liturgiaa hymisevä konsulttien armeija marssii sisään, lähdet sinä ulos. Viimeistään viimeisien kokemusvuosisilien nauttijat on aika saat-
taa portille. Maurit ovat työnsä tehneet, maurit saavat mennä.

Pyydän kovia sanojani anteeksi ja ihailen kaikkia niitä, joiden henkilökohtainen työmoraali tai muuten kun-
niolettava ammattiasenne eivät suostu tällaiseen taipumaan. Vaan he kaikesta huolimatta pakottavat itsensä uskomaan, että tekemällä työnsä hyvin ja oppimalla uutta syntyy luottamuksen pääomaa, joka huomioidaan heidän työsuhteitaan arvioitaessa.

Irtisanomisista ei kuitenkaan missään edes väitetä tehtävän järkisyin, inhimillisistä puhumattakaan, vaan peruste on tuotannollis-taloudellinen. Näitä termejä ei ole automaattisesti syytä sekoittaa toisiinsa.

Hannu Juhani "Tuomari" Nurmio (s. 21.11.1950 Helsingissä)

- Isä Viljo Johannes "Hannu" Nurmio sotatraumoista kärsinyt ay-juristi
- Äiti Laila os. Porttinen, joka vei pojat turvaan
- Oikeustieteen kandidaatti -83 pro gradu aiheesta Kidutuksen kielto kansainvälisessä oikeudessa
- Tärkeimmät bändit: Orpojen tuki, Köyhien ystävät, Viides kolonna, Kylmät todistajat, Korkein oikeus ja Hunajaluut. Tunnetuimmat kipaleet: Valo yössä, Sunnuntaina, Lasten meuhetki, Punainen planeetta, Ramona, Tonnin stiflat.
- Juha Vainion sanoittajapalkinto -99 ja ainoana rock-muusikkona Eino Leino-palkinto -03.
- Suomen koulutetuimman keikkaduon luultavasti muodostavat Tuomari Nurmio ja gastroenterologian tohtori Markku Hillilä.
- Ennen kaikkea muusikin tekijä siltä ajalta, kun sisältönä tuli olla muutakin kuin: "Ilon ilmettä, kuollutta kiihkoa, mykkiä fraaseja". – Maailmanpyörä palaa.

Kymppi

Jättäkäämme siksi kalliiden hassuttelujen asemaan kaikki pallonheittely – ja sisäisten sankarien etsintäkurssit. Niin sanotut johtajuuskoulutukset. Sillä todella toimiakseen järjestelmä tarvitsee ennen kaikkea mitään kyseenalaistamattoman keski- ja työnjohdon, jossa mestari tuo perjantaina kotti-salkun parakkiin. Korostan, että seuraavat havainnot eivät tietenkään luonnehdi koko tätä ammattiryhmää. Eivätkä myöskään erityisesti ilmailualaa. Mätiä omenoita on monissa koreissa.

Likaiseen työhön saapuu siis legioona näitä rottweilereiden ja rättiväpeleiden risteytyksiä, joiden veri alkaa sakeana juosta vasta heidän kuultuaan mahdollisuudesta antaa jollekin ken-

kää. Heidän alamaisten olemuksensa rengintuoksu ei vaan peity liiaksi liotetulla halvalla partavedelläkään. Eikä analyysi syvene, vaikka he kuinka toiseltisivat oppimiaan business-jargon latteuksia. Tukenaan ja apunaan heillä on burberry-huviin kiedotut teevadinkokoiset silmät, jotka huutavat äänetöntä ahdistusta heti, jos tekeillä oleva päätös koskee merkittävydessään yli 50 paperiliittimen tilaamista. Vähäistä iloa ikuisen epävarmuuden myrkyttämään elämään, ja kykyjä vastaavaa työtä, tarjoaa sentään sosiaalisen median vaaninta. Jatkuvasti yleistyvät tapaukset, joissa irtisanomisen syynä on ollut yrityksen ”arvoihin” epäkunnioittavasti suhtautunut facebook-päivitys. Voi pyhä Sylvi sentään.

Turvassa ei tämäkään ryhmä silti ole. Ei, vaikka suostuvatkin mihin tahansa, jotta risteily leader-shipin kansipaikalla kohti paratiisisaarta voisi ikuisesti jatkua. Siitä pitävät huolen aselman oikeat hyötyjät, jotka istuvat salongin puolella kapteenin pöydässä. Päätöksenteko, todellinen johtaminen ja siihen väistämättä liittyvä moraalinen ulottuvuus ja vastuu on kuitenkin siksi laaja aihe, että se ansaitsee kokonaan oman jukeboksin.

Sirkkeli

Laulun kohtauksella, jossa sirkkeli leikkaa kättä on vastineensa todellisuudessa. Nurmio kuuli myöhemmin, että hänen huomionsa kiinnittänyt Leo Lastumäen näköinen sälli oli silponut itseään päästääkseen pois.

Itseään tarkoituksella vahingoittaneista, jotka siten ovat poistuneet työelämästä, en löytänyt tilastoja. Sen sijaan työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyä vuosittain yli 20 000 henkeä. Se on pieni pinkka työministeriön pöydällä työttömien työnhakijoiden vieressä, mutta luku asettuu perspektiiviin jos sen suhteuttaa alamme suurimpaan työnantajaan Finnairiin, joka edustaa siitä noin

kolmasosaa. Työuran pidentämisestä ja huoltovajeesta kiivailevassa maassa poistuu työmarkkinoilta joka vuosi enemmän ihmisiä pelkästään henkisten syiden vuoksi kuin on henkilökuntaa kansallisessa lentoyhtiössä. Erityisesti työperäinen masennus varsinkin naisten keskuudessa jatkaa kasvuaan. Myös muiden yleisimpien syiden, kuten sydän- ja verisuonitautien, taustalta monesti kuuluu kuinka tulilientä tappavaa kuivat kurkut lutkuttaa.

Kun tähän lisätään 90-luvun alun laman kasvatit, jotka nyt kasvattavat kolmannen polven työttömiään alkaa koko kuva olla valmis. Köyhyys periytyy, mutta sen pitäisi myös ymmärtää häveten pii-

loutua. Romani-kerjäläiset nostattivat myrskyisän keskustelun kun he alkoivat toimittaa inhaa tointaan kaupunkien paraatikeskustassa. Helsingissä se tapahtui Aleksanterinkadulla, Hakaniemessä, Kauppatorilla jne. Jostain oudosta syystä ei julkista keskustelua suinkaan käyty siitä, mitä iäkäs nainen tekee istumassa tuntikausia ulkona pahvin päällä lumisateessa? Eipä tietenkään. Keskeisempää on toki selvittää minkä lain nojalla se voidaan kieltää. Mitä tästä sanoa?

Silloin villi huuto kaikuu, kirveet verta janoaa. Vain öisin intiaanit ratsastaa, aavaa preeriaa.

teksti: JM KOSKINEN
kuvitus: SANNA KALLIO

Aavaa Preeriaa

*Vilu työntää viltin alle laihaa polveaan.
Työmiehet makaa hiljaa kuuden hengen kopeissaan.
Taivaasta laaksoon lapsiansa katsoo kylmä pöly-kuu.
Jossain kaukana takertuu toisiinsa kuumat suut.*

*Täällä savuun nukahtaa, nukkuu ja herää taas.
Vain öisin intiaanit ratsastaa aavaa preeriaa.*

*Mestari tuo perjantaina kottisalkun parakkiin.
Hän tuoksuu kuten tuntematon kukka tropiikin.
Viimeisen tilin jotkut saa, tukat kammataan,
pirsillä pakoön pääsee grilli Mustaan Mölyapinaan.*

*Tulilientä tappavaa kuivat kurkut lutkuttaa.
Vain öisin intiaanit ratsastaa aavaa preeriaa.*

*Veli, joko uuvuit? Joko heitit toivosi?
Väsyyntä kättä leikkaa julma sirkkeli.
Ajatukseen säteellä, ei yhtään ystävää.
Hiki haisi, uneen upposi viimein pieni pää*

*Silloin villi huuto kaikuu, kirveet verta janoaa.
Vain öisin intiaanit ratsastaa aavaa preeriaa.*

Suomessa on alle kolme miljoonaa työntekijää.
Se on vähemmän kuin promille maailman työvoimasta.

Työntekijät ovat tälle maalle todella niukka,
mutta ratkaisevan tärkeä voimavara.

Eikö heistä pitäisi huolehtia kaikin mahdollisin tavoin?

Minkä puolesta sinä äänestät?

SAK
www.sak.fi/vaalit

SAK avaa verkkosivuillaan työelämän vaalikoneen

■ SAK julkisti tammikuussa eduskuntavaalikampanjansa, jonka teemana on *Työn ja sen tekijän puolesta*.

– Työllisyyteen ja työelämään liittyvät haasteet ovat tulevan hallituskauden kaikkein keskeisimpiä kysymyksiä, SAK:n puheenjohtaja **Lauri Lyly** sanoi järjestön tiedotustilaisuudessa.

– Haluamme nostaa työelämän asiat julkiseen keskusteluun ja haastaa puolueet ja ehdokkaat ottamaan niihin kantaa.

SAK:n kärkitavoitteet on kampanjassa kiteytetty muotoon Yhteisten oikeuksien puolesta, Yksilöllisten valintojen puolesta, Rehellisen yrittäjän puolesta ja Työhön paluun puolesta.

– Olemme työn ja työntekijöiden lii-

ke. Kampanjamme perustuu tälle kivi-
jalalle, Lyly kiteyttää.

Maaliskuussa SAK avaa verkkosivuilleen Työelämän vaalikoneen, jossa äänestäjät voivat vertailla omia kantojaan kansanedustajaehdokkaiden näkemyksiin. Vaalikoneeseen on kutsuttu kaikkien eduskuntavaaleissa mukana olevien puolueiden ehdokkaat.

Varsinainen mainoskampanja ajoittuu maaliskuun lopulle, jolloin SAK:n kärkitavoitteet näkyvät bussipysäkeillä ja muilla ulkomainospaikoilla ympäri Suomen.

SAK:n tavoitteet vaalikaudelle 2011–2015 löytyvät osoitteesta www.sak.fi/vaalit.

ÄLÄ AVAA OVEA TULIPALOLLE

■ Naantalilaiseen omakotitaloon oli 9.10.2009 kokoontunut joukko 15–19-vuotiaita nuoria viettämään perjantai-iltaa. Nuoret olivat jakaantuneet kahteen ryhmään siten, että osa oli talon varsinaisissa asuintiloissa ja osa entiseen autotaliin rakennetussa askartelutilassa.

Kello 23.39 askartelutilassa oleilleet neljä poikaa huomasi tulen kajoa raollaan olleesta ovesta.

Yksi heistä avasi ovea lisää, jolloin jo voimakkaaksi kehittynyt palo tunkeutui huoneeseen, eikä ovea enää pystytty sulkemaan.

Yksi nuorista pakeni entisen autotallin ja varsinaisten asuintilojen välisen puolilämpimän tilan kautta ulos. Hän sai vakavia vammoja. Kaksi muuta nuorta pääsi poistumaan katon rajassa olevien pikkuikkunoiden kautta. Ikkunoiden rikkominen ja niistä pujottautuminen oli vaikeaa. Neljäs nuorista ei pystynyt pelastautumaan.

Tulipalo johti kaikkiaan viiden nuoren kuolemaan.

■ Jos tulipalo, jota et itse pysty enää samuttamaan, syttyy, rajoita palon eteneminen sulkemalla ovet ja ikkunat. Jos oven takana palaa, älä avaa ovea liekeille ja savulle.

Nokka nousuun

Uusi ilmailuvuosi 2011 on täydessä vauhdissa ja tammiin osalta jo nähty ja koettu. Mieli haikailee kohti kevättä, valon ja lämmön lisääntymistä. Miten tähän vuodenaikojen aaltoliikkeeseen ei meinaa millään tottua, vaikka harjoitusta on takana jo vähintään puolet lasketusta elinajan ennusteesta? Lämmintä rakkauden kesää seuraa aina vain veemäisempi talvi, vaikka koko ihmiskunta (ja ilmailuala) tekee parhaansa ilmakehän lämpötilan nostamiseksi.

Aaltoliike näyttää toistuvan muusakin elämässä kuin luonnossa. Pimeää seuraa valo ja valo pimeää. Ylämäen jälkeen alkaa alamäki ja kohta ollaan taas vuoren juurella. Jokainen ilmaan noussut lentokone laskeutuu noustakseen taas käynnön jälkeen siivilleen. Taloudessakin toistuu sama lainalaisuus. Lamaa seuraa nousukausi ja kohta taas kuumennutaan liikaa, muodostuu kupla, se puhkeaa ja syöksytään synkkään lamaan ja kaikki on ihan paskana, kusi sukassa ja pankit kaatuilee. ”Onni täällä vaihtelee...”, kuten jo lasten virsi tietää.

Nyt on kuitenkin keksitty uusi virsi. Se kertoo globaalista rakennemuutoksesta. Kilpailu pakottaa sopeutumaan ja etsimään jatkuvaa tehostumista ja kustannusten karsimista loputtomiin. Halvemman organisaation lentoyhtiöt uhkaavat, eikä ole jäänyt epäselväksi, että kehittymättömien talouksien ja diktaatuurin yhteiskunnissa työ on halvempaa kuin täällä, missä ay-liikkeen ansioita hyvinvointia on voitu jakaa tasaisemmin – myös työntekijöille.

Finnairin johdossakin virttä veistään hartaasti: Työntekijöiden on tehtävä joko työnsä halvemmalla tai samalla rahalla enemmän työtä. Muuten kutsuu yt-pöytä. Rullaavan ennusteen ja kirjanpidon seuraksi on saatu rullaavat yt-neuvottelut. Maailmantalouden vuoristorata öljyn hintoihin ja kysynnän vaihteluineen on saanut aikaan myös sen, että johdonkin pallit heiluvat tuulella ja toimitarit eroilevat ja parkuvat vuorollaan. (Toisaalta niillä liksoilla kelpaa tukkaa – jos sitä on jäljellä – vähän repiäkin.)

Mikään yksittäinen ilmailuyritys ei kuitenkaan voi tehdä omaa työreformia tai muutakaan radikaalia rakennemuutosta vapaasti välittämättä ympäröivästä maailmasta ja sen realiteeteista. Suomalainen duunari tekee työtä Suomessa ja elää Suomessa. Työllä ja osaamisella on vieläkin lupa tulla toimeen ja elättää itsensä. Jos Finnairin ei ole kannattavaa suomalaisen työn hinnalla lennättää eurooppalaisia Aasiaan ja aasialaisia Eurooppaan, on annettava putkien ja tunteiden jäähtyä.

Ulkoistamisilla, vuokratyöllä tai osaaikaistamisilla kikkailu ei tuo kaivattua rakennemuutosta. Ammattitaidolla ja kokemuksella sen sijaan tehdään edelleenkin laatua, luotettavuutta, turvallisuutta ja täsmällisyyttä. Sitoutumisella saadaan tulosta. Hyvällä johtamisella ja yhteistyöllä luodaan raikasta ja välitöntä palvelua ja työssä jaksamista. Sitä, mistä asiakas on edelleen valmis maksamaan – niin Aasiassa, kuin Euroopassakin.

Kuten sananlaskuilla kikkailija on jo taannoin todennut, tyhmästä ilmailusta päästä kärsii koko ilmailuruumis ja tosi-

Arto Kujala

”

Rullaavan ennusteen ja kirjanpidon seuraksi on saatu rullaavat yt-neuvottelut.

asioiden tunnustaminen on ilmailuvii-sauden alku. Finnairissakin.

Onneksi kevät tulee varmasti, onni kääntyy ja nokka nousee. Se on luonnon, elämän ja talouden aaltoliikkeen lainalaisuus. Ilmailussakin.

PEKKA KÄHKÖNEN

Kirjoittaja on Siviililentoliikenteen työntekijät ry:n puheenjohtaja ja Barona Handling Oy:n pääluottamusmies

Helsinki-filmi (c), Jan Granström

TEHHÄÄN MATKALLA

Kolme nuorta suomalaismiestä, joista kaksi on pukeutunut auton penkin päällisiin, juoksevat karkuun alastonta vähäpuheista venäläistä, joka ampuu heitä muovikuula aseella. Tätä ennen on paettu hetki poliiseja, jääty kiinni, päästy irti, ja kohdattu heidät toistamiseen, mutta vain ohikiitävän hetken lähes painottomassa tilassa.

Kohtausta elokuvasta *Napapiirin sankarit*. Se on välillä aika älyttömään meenoon ajautuva komedia siitä, kun miehen pitäisi hakea yksinkertainen laite yksinkertaisesti vain kaupasta. Matkalla on kuitenkin pari pientä muutujaa, jotka sotkevat hieman kuvioita. Kun **Timo Lavikaisen** esittämä, ”kaksi suurta haavetta päänsä sisään kätkevä”, Räihänen heittää kysymyksen budjetista Jussi Vatasen tulkkamaan Jannen harteille vastaa tämä siihen, että tehään matkalla. **Jasper Pääkkösen** ruumiillistama Kapu, tuo alakulon multi-huipentuma, *Sentenced*-yhtyeen tematiikalla varustettu huippuyksilö tuo

loistavasti kontrastia jo muutenkin värikkääseen elokuvaan.

Edessä on tyhjää Lapin autiomaata seuraavat kaksisataa kilometriä, mutta suomalaisen miehen sielunmaisemaan ei kuulu luovuttaminen.

Elokuvan käsikirjoittaja **Pekko Pesonen** tunnetaan mm. tyttö sinä olet tähti elokuvan käsikirjoituksesta. Hänet on myös palkittu Venlalla käsikirjoittamastaan minisarjasta *Veljet*. Pesonen on toiminut myös äänisuunnittelijana mm. takavuosien menestysdokkarissa *Joutilaat*.

Dome Karukoski työntää Pesosen roolihaamot hyvin ulos näyttelijöistään

ja lopputulos on sujuva komedia, jonka jälkeen teatterista poistuu hyväntuulisia katsojia. Karukoski tunnetaan aiemmista ohjauksistaan tummien perhosten koti ja tyttö sinä olet tähti. *Napapiirin sankarit* on Karukosken neljäs ohjaustyö ja hänen ensimmäinen komediansa. Tämä suomalaisen sisäisen sankaruuden sielunmessu oli viime vuoden katsotuin kotimainen elokuva.

Leffa palkittiin vastikään Alpe d’Huezissa Ranskassa komediaelokuvafestivaaleilla ja 9. helmikuuta ranskalaiset saavat nauttia ”erittäin kylmästä kydistä” ranskaksi dubattuna. Leffalle on povattu ranskassa jopa miljoona katsojaa.

VESA SUNI

Riisi tauti

Vanhan viisauden mukaan, jos sitä nyt sellaisena voi pitää, jokainen Kiinassa vuoden oleskellut haluaa kirjoittaa kokemastaan kirjan. Ja viisi vuotta oleskellut ymmärtää sen olevan mahdotonta. Kiinan ymmärtäminen on kuitenkin entistä tärkeämpää, sillä se on jo nousut maailman toiseksi suurimmaksi taloudeksi ja pian hengittää Yhdysvaltojen niskaan. Tässä muutamia perustietoja aluksi.

Mao Zedong – suuri ylikomentaja, joka yli seitsemänkymmisenä kauhoi Jangtse-joessa menemään sellaista vauhtia, että olympiavoittajat eivät olisi perässä pysyneet. Esitän, että Maolle paljastetaan patsas Helsinkiin. Lasipalatsin vieressä olevalle Paasikivi-monumentille vain lisätään pää. Mallina voi toimia Finnairin hallituksen puheenjohtajan paikalta vapautuva Kristoffer Taxell, jos vain joku saa hänet hymyilemään aurinkoisesti.

Kommunismi – valtiojärjestelmä, jossa pieni etuoikeutettujen joukko riistää surutta suurta enemmistöä. Tästä syystä se on aina ollut erityisesti liike-elämän suosiossa.

Kommunistinen manifesti – Karl

Marxin ja Friedrich Engelsin vuonna 1848 raapustelema edellä mainitun opin perusteos. Aina ajankohtainen ja tuore kuin talousnakki.

Kommunistinen manifestivaali – markkinatalous volyyymi, jonka taivaallista rauhaa pidetään yllä tarvittaessa keino- ja kaihtamatta. Herra Huu Jintao onkin vankasti sitä mieltä, että manin tekemistä ei turhilla vaaleilla kannata häiritä.

Laogai – Suuren ruorimiehen perustama vankileirien saaristo. Miksi muuten Suomeen kannattaa rajata vain duunareita Kiinasta? Siellähän istuu nobel-voittajasta lähtien yliopistotason tyyppejä tyrmät pullollaan. Jos maamme toimitusjohtajista vaikka vain puolet lähettäisiin uudelleen koulutusleireille ja sieltä vaihto-oppilaat tilalle, olisi säästö huomattava. Se ken on kiinalaisen rikosseuraamusviraston kustannuslaskulle päänsä kallistanut, oppii piankin arvostamaan pohjoismaista hyvinvointiyhteiskuntaa.

Suuri harppaus – Kiinan natura-strategia ja valtion tuottavuusohjelma. Toimi muuten erinomaisesti kuten kilpailutukset aina. Ainoana pikku puutteena 40–50 miljoonan ihmisen kuoleminen nälkään.

”

*Olen Tatu Tuta ja
tatuni tulette tuta.*

ENNAKKOKUTSU

Ilmailualan Unioni IAU ry:n edustajiston sääntömääräinen **KEVÄTKOKOUS** pidetään Helsingissä perjantaina 15.4.2011 kello 10.00 alkaen.

Paikka: Kuljetusliittojen kokoustilat, Merisali, John Stenbergin rantaa 6, Helsinki

Kokouksessa käsitellään IAU:n sääntöjen 7§ kokoukselle määrittämät asiat, sekä hallituksen kokoukselle esittämät muut asiat.

IAU ry:n hallitus

ENNAKKOKUTSU

Ilmailualan Unioni IAU ry:n edustajiston sääntömääräinen **VAALIKOKOUS** pidetään Helsingissä perjantaina 20.5.2011 kello 10.00 alkaen.

Paikka: Kuljetusliittojen kokoustilat, Merisali, John Stenbergin rantaa 6, Helsinki

Kokouksessa käsitellään IAU:n sääntöjen 7§ kokoukselle määrittämät asiat, sekä hallituksen kokoukselle esittämät muut asiat.

IAU ry:n hallitus

Vaalikokous
20.5.2011

UNIONIN ILMESTYMINEN 2011

Numero 2 ilmestyy 15.4.
aineisto toimitukseen 28.3.
Numero 3 ilmestyy 17.6.
aineisto toimitukseen 30.5.
Numero 4 ilmestyy 9.9,
aineisto toimitukseen 22.8.
Numero 5 ilmestyy 28.10.
aineisto toimitukseen 10.10.
Numero 6 ilmestyy 16.12.
aineisto toimitukseen 28.11.

ILMOITUSKOOT JA HINNAT (alv 0%)

koko sivu, 180 x 230 mm, 240 €
1/2 sivua, 180 x 115 mm, 120 €
2/6 sivua, 118 x 115 mm, 80 €
1/6 sivua, 57 x 115 mm, 40 €

KUVAKULMA

Kaikki Liverpoolin kannattajat tietävät Arsenalin kotikentällä Emiratesilla olevan paljon käyttöä opaskoiran toileille.

TUTKIMUKSEN MUKAAN JOPA
YKSI KOLMASOSA KAIKESTA
TYÖAJASTA MENEE MUUHUN
KUIN ITSE TYÖHÖN.

ENITEN MUUTA KUIN TYÖTÄ
TEKEVÄT OVAT JOHTAVASSA
ASEMASSA OLEVIA.

VOI KUN NE TEKISIVÄT KAKSI KOLMASOSAA MUUTA...

Ilmailualan Unioni IAU ry

John Stenbergin ranta 6
PL 337
00531 HELSINKI

Puhelin: (09) 4785 71 (vaihe)
faksi: (09) 4785 7250
sähköposti: etunimi.sukunimi@iau.fi
kotisivut: www.iau.fi

Puheenjohtaja	Juhani Haapasaari	(09) 4785 7220
Varapuheenjohtaja	Reijo Hautamäki	(09) 4785 7221
Liittosihteeri	Juha-Matti Koskinen	(09) 4785 7225
Sopimussihteeri	Arto Kujala	(09) 4785 7222
Työympäristösihteeri	Pekka Kainulainen	(09) 4785 7227
Taloussihteeri	Ari Miettinen	(09) 4785 7228

Jäsenasiat: Ari Miettinen (09) 4785 7228
jasenasiat@iau.fi

Ilmailu- ja Rautatiekuljetusalan Työttömyyskassa

Toimisto on avoinna arkisin klo 9.00–14.00

osoite: Kaisaniemenkatu 10, 00100 HELSINKI
faksi: 09 47857 209

kassanhoitaja	Paula Seppälä	p. 09 47857 200
kassanhoitaja	Sari Meling	p. 09 47857 202
kassanhoitaja	Mirva Tuomi	p. 09 47857 203
kassanhoitaja	Kari Kallio	p. 09 47857 201

email: etunimi.sukunimi@iau.fi
kotisivut: www.irkatk.fi

Uusi pääluottamusmieskausi alkoi 1. helmikuuta 2011

Tehtäviä hoitavat seuraavat henkilöt:

Yritys

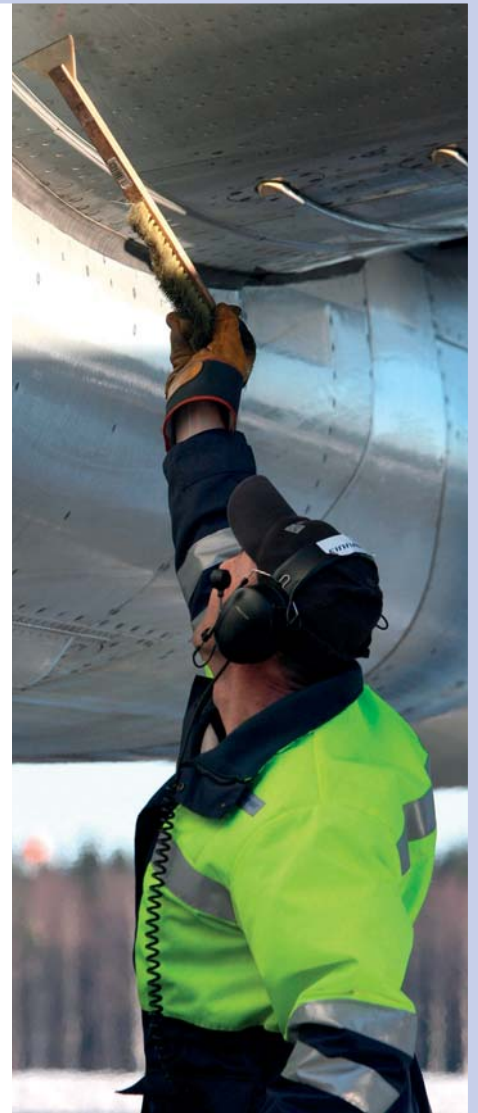
Aeroflot-Rossiskie Avialinii'n
Ametro Handling Oy
AntiDeIcing ADI Oy
Barona Handling Oy
Blue1 Oy
Finnair Cargo Terminal Operations Oy
Finnair Catering Oy
Finnair Engine Services Oy
Finnair Flight Academy Oy
Finnair Technical Services Oy
Finnish Aircraft Maintenance Oy
Insta DefSec Oy
Inter Handling Turku Oy
Inter Handling Oy
ISS Aviation Oy
North Hub Services Finland Oy
Northport Oy
Raskone Oy
RTG Ground Handling Oy
Servisair Finland Oy
Suomen Transval Oy
Turkish Airlines
YIT Kiinteistötekniikka Oy

Pääluottamusmies

Aaltonen Elena
Kettunen Mikko
Suni Vesa
Kähkönen Pekka
Laaksonen Janne
Ketonen-Heiska Marita
Kero Ilkka
Kokkonen Jukka
Vänskä Jarno
Salonen Jukka
Linnola Ville
Heikkilä Marko
Eklund Kim
Ahola Joonas
Tuunanen Mikko
Länsivire Janne
Antila Reija
Petra Jorma
Jaatinen Juha
Stackelberg Minna
Josefsson Kim
Sola Ersin
Laaksonen Pekka

gsm

040 5286 313
040 5351 547
050 3361 375
050 3932 057
0400-572027
050 3935 592
050 3931 614
050 3934 777
040 5224 935
044 5781 404
050 3233 920
040 7038 985
040 7798 991
040 5351 878
0500 603 970
0400 436 176
0400 787 514
040 7722 624
040 5905 998
050 5270 860
045 1327 868

SAK on julkaissut itseopiskeluun ja tukimateriaaliksi tarkoitetun verkko-aineiston ”Luottamus-henkilönä työpaikan kriisissä”.

SAK:n itseopiskeluun ja tukimateriaaliksi tarkoitetun verkkoaineiston avulla pyritään tukemaan kriisin keskelle joutuvia luottamushenkilöitä löytämään parhaat mahdolliset selviytymiskeinot kriisissä olevalle työpaikalle. Aineisto keskittyy niihin työpaikkakriiseihin, joihin liittyy tuotannollisia tai taloudellisia syistä johtuvia työpaikkamenehtyksiä tai lomautuksia.

Aineisto jakautuu neljään kokonaisuuteen:

- 1) Kriisin ennakkointi
- 2) Irtisanomistilanne
- 3) Neljä kertomusta kriisistä ja
- 4) Yhteistoimintaneuvottelut

Luottamushenkilö työpaikan kriisissä -aineisto löytyy verkosta osoitteesta www.tyopaikankriisi.fi ja se on osa SAK:n ja yhteistyökumppaneiden ylläpitämää Työelämän verkko-opistoa, joka sijaitsee osoitteessa www.työelämänverkko-opisto.fi

Aineistoon tutustumista voi suositella kaikille asiasta kiinnostuneille!